

*STRATEGIA
ROZWOJU GMINY
LINIA NA LATA
2015-2022*

Lipiec 2015

Spis treści

Wstęp.....	2
Metodyka opracowania dokumentu.....	3
I. Raport o stanie gminy - diagnoza społeczno-gospodarcza	6
1. Charakterystyka ogólna gminy.....	6
2. Infrastruktura.....	8
2.1. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.....	8
2.2. Gospodarka odpadami	9
2.3. Gospodarka ciepła	9
2.4. Infrastruktura energetyczna	9
2.5. Łączność – telefonia, Internet	10
2.6. Drogi i komunikacja	10
3. Gospodarka.....	11
3.1. Przedsiębiorczość i rolnictwo	11
3.2. Turystyka, obszary chronione i zabytki	14
4. Kapitał ludzki.....	17
4.1. Demografia	17
4.2. Oświata.....	21
4.3. Bezrobocie i rynek pracy	23
4.4. Opieka społeczna.....	27
4.5. Opieka zdrowotna	28
4.6. Organizacje pozarządowe	28
4.7. Kultura.....	29
4.8. Lokalne Grupy Działania	31
II. Ocena potencjału gminy.....	32
5. Analiza SWOT/TOWS.....	32
III. Plan strategiczny.....	45
6. Wizja, misja, cele	45
7. Plan strategiczny i operacyjny	46
8. Spójność z dokumentami programowymi i strategicznymi wyższego rzędu	51
9. Plan finansowy	55
10. Harmonogram realizacji strategii	59
11. Monitoring.....	60
12. Ewaluacja.....	64
13. Promocja	65
Podsumowanie	66
Spis tabel	67
Spis ilustracji.....	68

Wstęp

„Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” jest podstawowym dokumentem strategicznym samorządu lokalnego uwzględniającym wieloletni plan inwestycyjny z określeniem obszarów, celów i kierunków działań prowadzonych w przestrzeni gminy do 2022 roku.

Niniejszy dokument, zgodnie z zasadami rozwoju regionalnego w Polsce (tzw. nowy paradygmat rozwoju regionalnego), uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty gminnej, promując współpracę pomiędzy samorządem oraz sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami, mającymi wpływ na realizację celów strategicznych Gminy Linia.

„Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” stanowi narzędzie wspierania pozytywnych zmian w całej przestrzeni gminnej oraz niwelowania barier pojawiających się w otoczeniu. Jest ona generalnym planem postępowania władz samorządu gminnego, narzędziem współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi, a tym samym strategicznym narzędziem zarządzania umożliwiającym efektywne wykorzystanie zewnętrznych zasobów finansowych z zachowaniem zasady efektywności gospodarowania zasobami i środkami finansowymi.

„Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” jest spójna z założeniami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego, tj. „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie”; „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030r.”; „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030r.”, „Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2020r.”, krajowych strategii sektorowych oraz Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego.

Obszar tematyczny Strategii został podzielony na trzy obszary tematyczne, skupiające w sobie określone kapitał:

- **Infrastruktura** – obszar obejmujący kapitał infrastrukturalny czyli, infrastrukturę techniczną: wodno-kanalizacyjną, dostaw energii i paliw, infrastrukturę komunikacyjną na terenie Gminy Linia;
- **Gospodarka** – obszar obejmujący kapitał gospodarczy, tj. działalność gospodarczą rolniczą na terenie gminy, liczbę podmiotów gospodarczych oraz przedsiębiorczość mieszkańców, a także infrastrukturę sportowo-rekreacyjną na terenie gminy, zasoby kulturowe i turystyczne;
- **Kapitał ludzki** – obszar ten obejmuje kapitał ludzki: i społeczny demografię, migracje, bezrobocie, infrastrukturę edukacyjną, kulturalną i społeczną oraz infrastrukturę opieki zdrowotnej na terenie gminy Linia, jak również zakres świadczenia usług w ramach wymienionych podmiotów.

Metodyka opracowania dokumentu

Podjęcie prac związanych z opracowaniem strategii stanowiło odpowiedź na zakres zmian w sferze społeczno-gospodarczej, zachodzących w obrębie gminy Linia oraz w jej otoczeniu. Opracowanie dokumentu wynika również z przesłanek formalno-prawnych, uzasadniających potrzebę weryfikacji dokumentów strategicznych wszystkich jednostek samorządów terytorialnych w kraju. Czynniki determinującymi powstanie dokumentu były:

- Dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Linia do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego, w tym uspoźnienie horyzontu czasowego Strategii z horyzontem czasowym nowego okresu programowania Unii Europejskiej 2014-2020 oraz dokumentów nadrzędnych;
- Adaptacja polityki rozwoju lokalnego do zmian zachodzących w sferze społeczno-gospodarczej;
- Określenie celów, kierunków i działań w ramach kompleksowej i długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczej.

Okres realizacji planu operacyjnego dokumentu zaplanowano na lata 2015-2022. Działania ujęte w strategii, w mają charakter wieloletni, a ich realizacja uzależniona jest od pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych. Założono, że optymalnym okresem planowania jest okres 2015-2022, pokrywający się z perspektywą finansową UE na lata 2014-2020.

Opracowanie dokumentu opierało się na wykorzystaniu metody „krok po kroku”, co umożliwiło na stopniowe przechodzenie od etapu wstępnego – rozpoznania bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Linia do części strategicznej i wykonawczej.

Prace nad opracowaniem „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” przebiegały zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Harmonogram prac nad „Strategią Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022”:

Etap I: Prace przygotowawcze maj-czerwiec 2015 r.:

- Rozmowy wstępne – spotkanie konsultantów FRDL z przedstawicielstwem Urzędu Gminy Linia o charakterze wprowadzającym;
- Podpisanie umowy między stronami – 11.06.2015r.

Etap II: Opracowanie diagnozy Gminy Linia - diagnoza stanu zasobów Gminy Linia, tendencji rozwojowych zachodzących w sferze przestrzenno-przyrodniczej, społecznej, kulturowej i gospodarczej.

Etap III – Analiza strategiczna Gminy Linia oraz budowa planu operacyjnego Strategii na lata 2015-2022:

- I warsztat strategiczny – 11.06.2015 r. Cele warsztatu: omówienie metodyki procesu budowania strategii, omówienie struktury dokumentu, narzędzi, obszarów tematycznych, określenie wizji i misji rozwoju gminy;
- II warsztat strategiczny 3.07.2015 r. – przedstawienie propozycji analizy TOWS/SWOT;
- III warsztat strategiczny 10.07.2015 r. – zakres warsztatu: korekta analizy TOWS/SWOT Gminy Linia, określenie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań;
- IV warsztat 17.07.2015r. – analiza partnerów, prezentacja wstępnej wersji dokumentu.

Etap IV - Akceptacja ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022.

Metodyka prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 opierała się na partycypacji społecznej przy współudziale doradców i ekspertów zewnętrznych z zakresu rozwoju lokalnego, planowania strategicznego, pozyskiwania funduszy zewnętrznych i realizacji procesu inwestycyjnego.

Zespół Opracowujący Strategię, stanowiło grono osób wypracowujących elementy planu strategicznego, w skład którego wchodziło: przedstawiciele władz samorządowych, przedstawiciele organizacji politycznych i społecznych, pracownicy Urzędu Gminy, przedstawiciele podmiotów gospodarczych, instytucji lokalnych i innych grup interesów, osoby prywatne w szczególności tzw. lokalne autorytety, lokalni liderzy zaproszeni do prac nad strategią.

Brzmienie dokumentu było konsultowane z mieszkańcami Gminy Linia w ramach konsultacji społecznych. Włączenie wspólnoty lokalnej w procesy decyzyjne zachodzące w gminie było integralnym elementem stanowiącym o kompleksowości dokumentu.

Prace nad „Strategią Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” prowadzone były w oparciu o metodę partycypacyjno-ekspercką. W związku z powyższym, integralnym elementem współtworzenia strategii było czynne współuczestnictwo społeczności lokalnej. Narzędziem aktywizującym środowisko lokalne było m.in. badanie ankietowe, dzięki któremu społeczność lokalna mogła wyrazić swoje oceny na temat warunków życia i jakości usług publicznych. Badanie zostało przeprowadzone na przełomie czerwca i lipca 2015 roku i skierowane było do mieszkańców Gminy Linia. W badaniu wzięło udział 301 gospodarstw domowych. Celem ankiety było uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące jakości życia w Gminie Linia oraz jakości usług publicznych w świadczonych na jej obszarze, a także identyfikacja obszarów problemowych. Na podstawie wskazania zagadnień problemowych przez ankietowanych dokonano segmentacji problemów i stworzono trzy zakresy tematyczne: infrastruktura, gospodarka, kapitał ludzki. Obszary te regulują konstrukcję Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022.

Przebieg prac nad niniejszym opracowaniem uwzględniał następujące etapy:

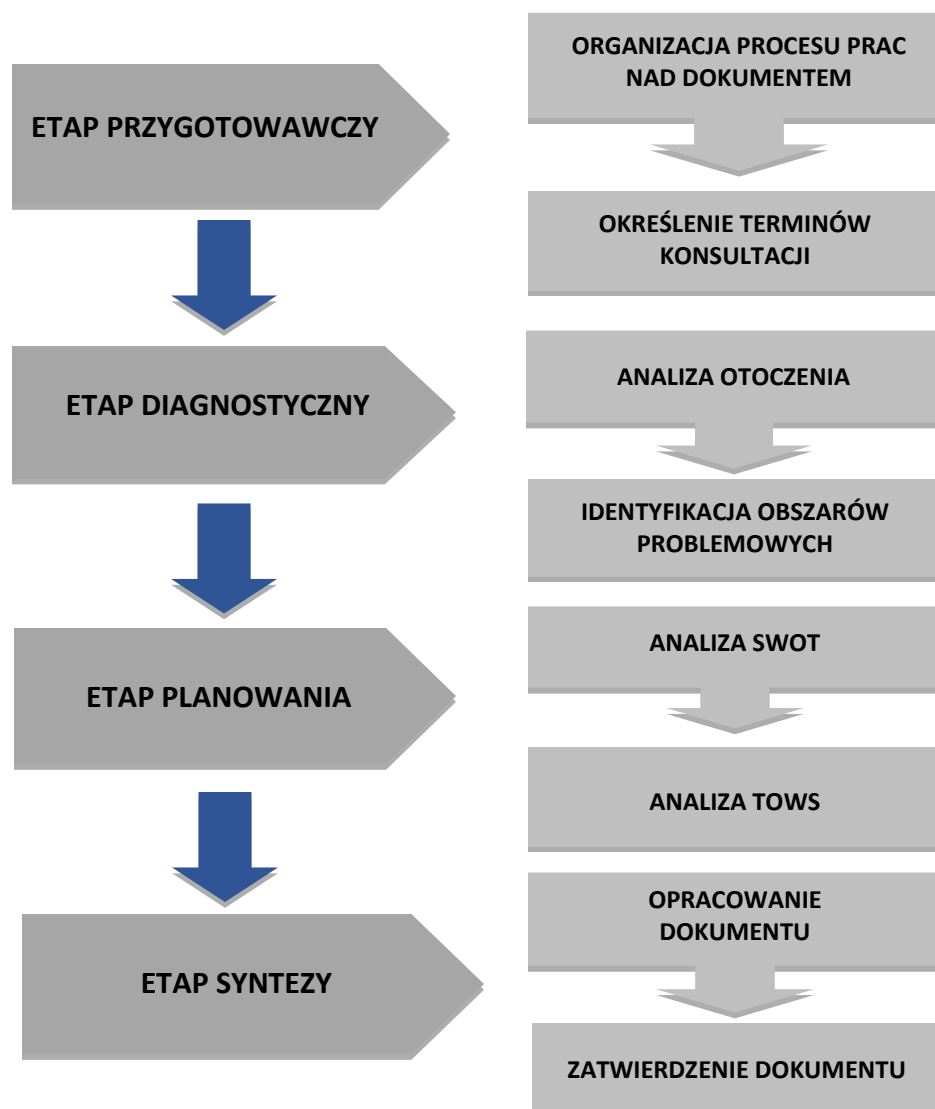
- etap przygotowawczy,
- etap diagnostyczny,
- etap planowania,
- etap syntezy.

Szczególnie istotnymi elementami struktury dokumentu, adekwatnymi do procesu jego powstawania są:

- Raport o stanie gminy – diagnoza obszaru w oparciu o dane statystyczne edytowane m.in. przez Główny Urząd statystyczny jak również informacji znajdujących się w zasobach internetowych;
- Ocena potencjału gminy i wskazanie możliwości rozwojowych dla obszaru – część tak bazuje na wynikach badań ankietowych wśród społeczności lokalnej, umożliwiającą opracowanie analizy SWOT tj. zestawienia słabych i mocnych stron gminy oraz szans i zagrożeń związanych z jej rozwojem;
- Plan strategiczny i operacyjny rozwoju gminy – konstrukcja planu operacyjnego, wskazanie misji i wizję rozwoju gminy, określenie celów strategicznych, kierunków, działań i zadań wraz z harmonogramem ich realizacji.

Ilustracja 1: Etapy prac nad dokumentem.

Dzięki zaangażowaniu w proces powstawania dokumentu przedstawicieli samorządu, organizacji publicznych, przedsiębiorców i społeczności lokalnej, „Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” stanowi element prowadzenia polityki rozwoju lokalnego i regionalnego oraz syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli społeczności tworzącej wspólnotę samorządową gminy. Zgodnie z zasadą partnerstwa i współpracy, stanowiącą jeden z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zapisy strategii nie ograniczają się w swych zapisach wyłącznie do obowiązków realizowanych bezpośrednio przez władze samorządowe, ale są wyzwaniem dla całej społeczności lokalnej.

I. Raport o stanie gminy - diagnoza społeczno-gospodarcza

Raport o stanie gminy to szczegółowy wgląd w sytuację społeczno-gospodarczą gminy z uwzględnieniem danych o podstawowych aspektach funkcjonowania gminy. Niniejszy raport dotyczy Gminy Linia i opiera się na danych dostępnych na dzień jego opracowywania, jak również okresów przeszłych w celu przedstawienia określonych trendów rozwojowych.

Raport stanowi podstawę do obiektywnej, opartej na faktycznych danych statystycznych, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy Linia i zawiera analizę następujących obszarów:

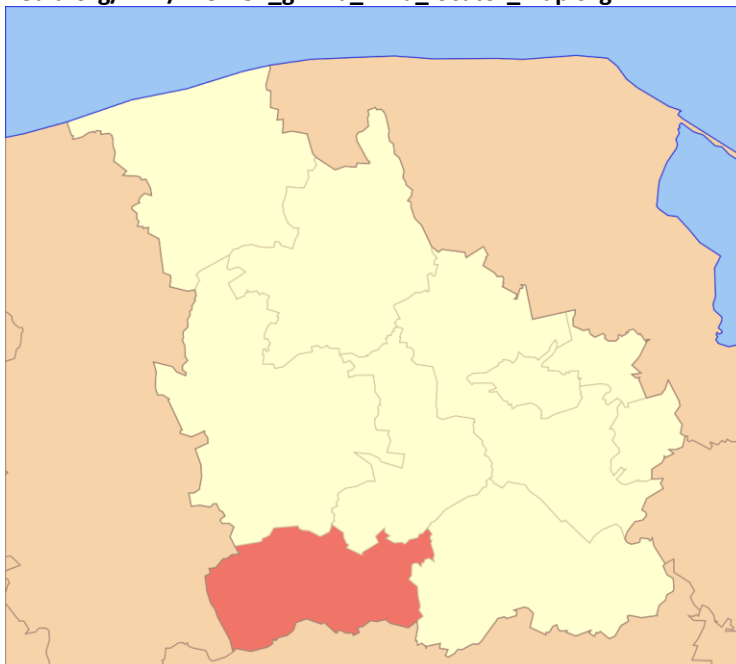
- infrastruktura,
- gospodarka,
- kapitał ludzki.

1. Charakterystyka ogólna gminy

Gmina Linia zlokalizowana jest na terenie województwa pomorskiego w powiecie wejherowskim. Znajduje się około 35 km na południowy zachód od Wejherowa i około 18 km na południowy wschód od Lęborka. Od aglomeracji Gdańskiej Linie dzieli około 60 km. Od północy graniczy z gminami Powiatu Wejherowskiego: Łęczyce i Luzino, a od wschodu z Szemudem. Od zachodu Gmina Linia graniczy z Cewicami – gminą położoną w Powiecie Lęborskim. Od południa omawiany obszar administracyjny styka się z Sierakowicami i Kartuzami w Powiecie Kartuskim. Gmina Linia położona jest w dorzeczu rzek Łeby, Redy i Łupawy.

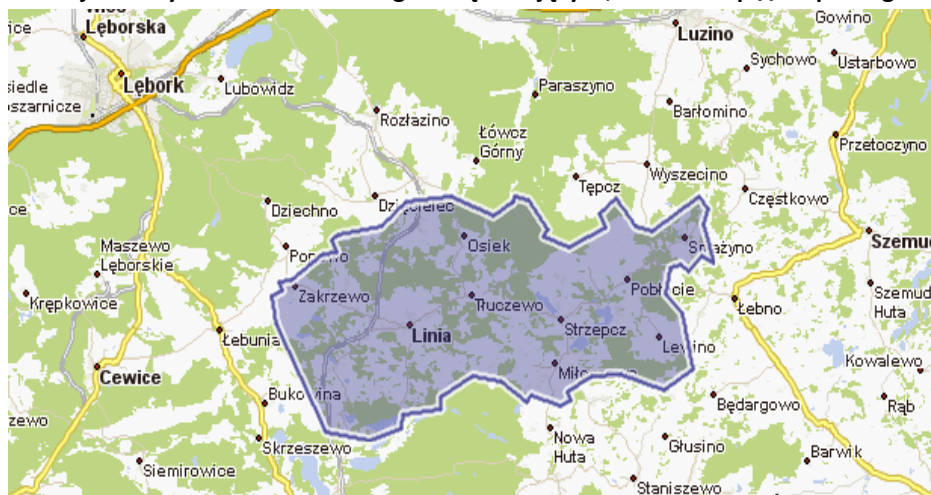
Powierzchnia gminy Linia to 120 km². Gminę stanowi 13 sołectw: Kętrzyno, Kobylasz-Potęgowo, Lewinko, Lewino, Linia, Miłoszewo, Niepoczułowice, Osiek, Pobłocie, Smażyno, Strzepcz, Tłuczewo, Zakrzewo i 16 miejscowości. Obszar ten według danych z dnia 31.12.2014r. zamieszkiwany jest przez 6177 mieszkańców.

Ilustracja 2: Lokalizacja Gminy Linia na tle powiatu wejherowskiego, źródło:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:POL_gmina_Linia_locator_map.svg

Ilustracja 3: Lokalizacja Gminy Linia w kontekście gmin sąsiadujących, źródło: <http://mapa.targeo.pl>

Teren Gminy Linia charakteryzuje się różnorodnością geomorficzną. Różnice rzędnych wynoszą od 100m n.p.m. w Dolinie Rzeki Łeba do 215m n.p.m. na pograniczu z gminą Kartuzy. Ukształtowanie terenu urozmaicają rynny jeziorne i dolina rzeki Łeby. Głębokość największej rynny jeziora Potęgowskiego wynosi około 30 m. Rzeźbie terenu odpowiada powierzchniowe zróżnicowanie utworów geologicznych w części zachodniej z przewagą utworów wodno-lodowcowych, do których należą piaski i żwiry, niekiedy piaski gliniaste.

Pod względem morfologicznym na omawianym obszarze dominuje wysoczyzna morenowa, którą tworzą morena denna i lokalnie morena czołowa. Szczególnie dużą powierzchnię zajmuje tzw. Wysoczyzna Potęgowska. W zachodniej części od rzeki Łeby przeważają piaski i żwiry. Wschodnia część charakteryzuje się występowaniem podobnych osadów, a na północ od jezior Strzecz i Miłoszewo występują osady gliniaste.

Klimat na omawianym obszarze charakteryzuje się stosunkowo niskimi temperaturami, krótkim okresem wegetacyjnym i dużym udziałem w skali roku mas powietrza polarno-morskiego. Dla tego obszaru charakterystyczna jest duża zmienność pogody.

Południowa część gminy obejmująca 1 245 ha (10,4% całego obszaru) leży w granicach Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. 2 593 ha terenu gminy zalicza się do obszaru chronionego krajobrazu Doliny Łeby, co daje 32% obszaru podlegającego ochronie, z otuliną parku aż 60% powierzchni gminy.

Na terenie gminy występują dwa udokumentowane rejony złóż mineralnych tj. złoża Linia i złoża Zakrzewo.

Na obszarze Gminy Linia przeważają gleby słabe i bardzo słabe. Grunty orne klas III i IV zajmują około 4%, użytki zielone tych klas natomiast około 25%. Lesistość terenu wynosi 37,9%.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, a jako obszary dodatkowe wymienić należy gospodarke leśną i rekreacyjną. Strukturę rolnictwa tworzą gospodarstwa indywidualne. Malowniczy krajobraz gminy z licznymi jeziorami, dolina rzeki Łeby i zróżnicowana rzeźba terenu stanowią o rozwoju funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej obszaru.

Projektowana struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy zakłada utrzymanie istniejącego układu. Głównym ośrodkiem usługowym centralizującym ludność, pozostaje wieś Linia z ośrodkiem uzupełniającym w Strzepczu.

2. Infrastruktura

Podstawową komunalną infrastrukturę sieciową Gminy Linia oraz instalacje ochrony środowiska stanowi sieć kanalizacyjna, wodociągowa, oczyszczalnia ścieków i stacje uzdatniania wody. Uzupełnia ją sieć energetyczna. Na terenie gminy nie występuje instalacja gazowa. Uzupełnieniem infrastruktury technicznej jest infrastruktura komunikacyjna łącząca gminę z zewnętrznym układem drogowym.

2.1. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Poniższe zestawie sytuuje Gminę Linia w ujęciu porównawczym (w odniesieniu do skali kraju, województwa pomorskiego i powiatu wejherowskiego) ze względu na stopień zwodociągowania i skanalizowania obszaru. Poziom zwodociągowania oraz skanalizowania obszaru został wyliczony na podstawie liczby ludności korzystającej ze wskazanej infrastruktury.

Tabela 1: Poziom zwodociągowania i skanalizowania Gminy Linia w ujęciu kraju, źródło Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.

Wyszczególnienie	Poziom zwodociągowania	Poziom skanalizowania
Polska	88,0%	65,1%
Województwo pomorskie	93,1%	77,9%
Powiat wejherowski	89,3%	65,8%
Gmina Linia	91,3%	35,6%

Łączna długość sieci wodociągowej na obszarze gminy Linia wynosi 117,4km. W gminie znajdują się następujące ujęcia wody:

- ujęcie wody w Lini składające się z 3 studni głębinowych oraz 2 zbiorników wyrównawczych,
- ujęcie wody w Strzepczu,
- stacja uzdatniania wody w Smażynie,
- ujęcie wody w Pobłociu,
- ujęcie wody w Lewinie,
- ujęcie wody w Miłoszewie,
- ujęcie wody w Zakrzewie,
- ujęcie wody w Kętrzynie.

Długość całkowita sieci kanalizacyjnej na terenie gminy natomiast to 19096mb. Dodatkowo sieć kanalizacyjną stanowi 10 przepompowni.

Gospodarka ściekowa opiera się na działalności 1 oczyszczalni ścieków: Oczyszczalnia Tłuczewo, z której, na podstawie danych GUS z 2013 roku, korzystało 2800 mieszkańców. Ilość odbieranych ścieków to 160 w m³/d, przepustowość projektowa [m³/d]: 400, obciążenie [RLM] 2000, sposób oczyszczania: mechaniczno-biologiczny, ilość wytworzonych osadów ściekowych [tsm/rok]: 19,69 Mg, sposób

zagospodarowania osadów: rolnicze wykorzystanie osadu ściekowego. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Łeba. Ponad to zlokalizowane są tu 32 oczyszczalnie przydomowe i 530 zbiorników bezodpływowych. Ilość rocznie wytwarzanych ścieków w powiecie (m^3/r) w ogółem: 47000m^3 , w tym: komunalne: 47000m^3 , przemysłowe: 0.

2.2. Gospodarka odpadami

Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018”, obszar województwa został podzielony na 7 regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Linia wraz z innymi 20 gminami wchodzi w skład Regionu Północnego. Odpady komunalne na terenie Gminy Linia powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, tj.: domki letniskowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty związane z działalnością gospodarczą. Są to także odpady z terenów otwartych, takie jak: odpady z koszy ulicznych, zmiotki, odpady z placów targowych i zieleni miejskiej. Podstawową zmianą w systemie gospodarki odpadami, jaka nastąpiła po 1 lipca 2013 r. było przejęcie przez gminy obowiązku odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych. Rada Gminy Linia zgodnie z ustawą U.C.P.G., w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowiła o odbiorze odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Od 2014r. odpady komunalne od właścicieli nieruchomości odbierały dwie firmy: Zakład Usług Komunalnych z siedzibą w Wejherowie, firma ta odbierała odpady od mieszkańców oraz z PSZOK-u w Tłuczewie oraz firma Elwoz Sp. z o.o. z siedzibą w Sierakowicach odbierająca odpady z budynków użyteczności publicznej, terenów letniskowych oraz od przedsiębiorców.

Odpady komunalne z terenu Gminy Linia odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej – zgodnie z § 3, Regulaminu Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Linia (uchwała 45/V/VII/2015 Rady Gminy Linia z dnia 27 maja 2015 r.).

Na terenie gminy funkcjonuje punkt zbiórki selektywnie zbieranych odpadów komunalnych i znajduje się na placu, przy Oczyszczalni Ścieków w Tłuczewie. W miejscu tym podstawiane są specjalne i opisane kontenery oraz pojemniki do zbiórki odpadów segregowanych. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Tłuczewie przyjmuje wyłącznie selektywnie zebrane odpady komunalne.

2.3. Gospodarka ciepła

Zaopatrzenie mieszkańców gminy w ciepło odbywa się w oparciu o wykorzystanie indywidualnych źródeł ciepła i kotłowni zakładowych. Ciepło uzyskiwane jest z opału drewnem, węglem, olejem opałowym i gazem. Kilka indywidualnych gospodarstw na terenie gminy oraz Zespół Szkół w Lini posiada pompy ciepła.

W kontekście gospodarki ciepłej istotne jest budowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców gminy oraz dbałość o termomodernizację i gospodarkę energetyczną budynków użyteczności publicznej i obiektów prywatnych.

2.4. Infrastruktura energetyczna

Przez obszar Gminy Linia nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia. Dostawa energii dla odbiorców odbywa się za pośrednictwem linii średniego napięcia zasilanej z Głównego Punktu

Zasilania, pracującej na napięciu 15kV. Gmina Linia obsługiwana jest przez Kampanię Energetyczną „Energa” Gdańsk oraz Słupsk.

W przypadku lokalizacji na terenie gminy większych inwestycji wymagana jest sukcesywna modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej w oparciu o budowę nowych stacji transformatorowych i linii średniego napięcia 15kV.

Gmina Linia propaguje wykorzystanie alternatywnych źródeł energii. Na terenie Gminy Linia znajdują się 3 prywatne wiatraki o mocy pojedynczego wiatraka 150kW i wysokości 35m. W chwili obecnej jednostka samorządu terytorialnego stara się o uzyskanie dofinansowania do montażu paneli fotowoltaicznych dla obiektów użyteczności publicznej, tj. Zespołu Szkół w Lini, Oczyszczalni Ścieków w Tłuczewie oraz 21 gospodarstw domowych. Sukcesywny montaż OZE wpłynie na realizację polityki o pozytywnym wpływie dla środowiska, wpływając bezpośrednio na emisję nieczystości do atmosfery. Ponad to wykorzystanie alternatywnych źródeł pozyskiwania energii wpisuje się w politykę ekonomicznego gospodarowania zasobami i finansami.

2.5. Łączność – telefonia, Internet

Dostępność mieszkańców Gminy Linia do infrastruktury telekomunikacyjnej systematycznie wzrasta. Dzieje się tak za sprawą rozwoju telefonii stacjonarnej, jak i coraz powszechniejszego dostępu mieszkańców do usług telefonii komórkowej. Cały obszar gminy objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej. Nadmienić należy jednak, że na terenie gminy znajdują się miejsca, w których występuje brak zasięgu do sieci teleinformatycznej.

Dalszy rozwój społeczeństwa informacyjnego na terenie gminy Linia determinuje realizacja projektu związanego z budową światłowodu jak również działania edukacyjne wśród pracowników administracji publicznej w zakresie efektywnego korzystania z usług on-line. Procesowi temu powinny towarzyszyć również działania związane z uświadamianiem i edukacją mieszkańców jak korzystać z usług i technologii informacyjnych, zwłaszcza w grupie wiekowej osób 50+. Szansą na ułatwienie szerszego dostępu do Internetu na terenie gminy, w tym umożliwienie korzystania z usług IT grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym są fundusze unijne na lata 2014-2020, w tym Program Polska Cyfrowa czy Program Wiedza, Edukacja, Rozwój.

2.6. Drogi i komunikacja

Obszar Gminy Linia łączy się z zewnętrznym układem komunikacyjnym za pomocą dwóch rodzajów dróg:

- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 38,851km, a najważniejsze z nich to:

- Strzecz-Miłoszewo,
- Zakrzewo-Smażyno,
- Tłuczewo-Osiek,
- Linia-Niepoczołowice,
- Rosochy-Lewino,
- Linia-Potęgowo.

Na terenie gminy nie występują drogi zaliczane do kategorii dróg krajowych i wojewódzkich. Długość dróg gminnych na terenie gminy wynosi 77,55km, w tym 35,45km o nawierzchni bitumicznej. Gęstość sieci drogowej na obszarze gminy jest zadowalający i spełnia rolę połączeń z zewnętrznym układem komunikacyjnym regionu poprzez wykorzystanie dróg powiatowych. Istotnym aspektem dotyczącym infrastruktury drogowej na terenie Gminy Linia jest dbałość o stan i jakość nawierzchni ciągów drogowych i poboczy, brak oświetlenia w miejscach zamieszkania ludności. Niezadowalający stan części infrastruktury drogowej na obszarze gminy, generuje działania z zakresu ich modernizacji i przebudowy, budowy chodników i miejsc parkingowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa jej użytkowania.

Rozbudowana, wysokiej jakości infrastruktura techniczna i komunikacyjna jest gwarantem rozwoju przedsiębiorczości oraz zainteresowania potencjalnych inwestorów zewnętrznym Gminą Linia, a tym samym warunkiem rozwoju gospodarczego obszaru. Nadmienić należy, że mieszkańcy Gminy Linia wysoko oceniają poziom bezpieczeństwa w miejscach publicznych w gminie. Poczucie bezpieczeństwa natomiast pozytywnie wpływa na ogólną ocenę jakości życia.

3. Gospodarka

Rozwój gospodarczy to czynnik generujący standard życia mieszkańców. Prężnie działające gospodarstwa rolne, rozwój przedsiębiorczości stanowi o rozwoju ekonomicznym i gospodarczym Gminy Linia.

3.1. Przedsiębiorczość i rolnictwo

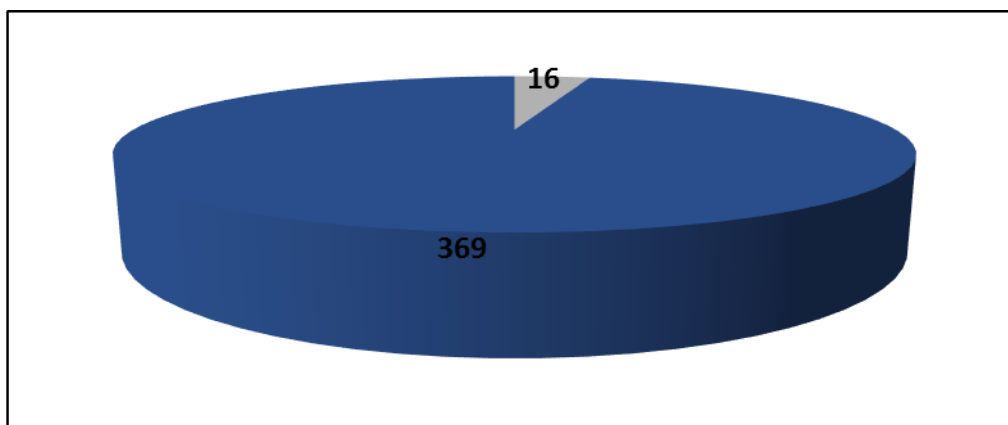
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz zgodnie z zapisami Statystycznego Vademecum Samorządowca 2014, na terenie Gminy Linia na dzień 31.12.2013r. zarejestrowanych w głównym rejestrze Regon było 369 podmiotów gospodarki narodowej, w tym:

Tabela 2: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze Regon w 2013 r., źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.

Wyszczególnienie	Gmina Linia	Powiat wejherowski
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	369	21377
w tym: w sektorze rolniczym	13	277
w sektorze przemysłowym	73	3317
w sektorze budowlanym	124	3860
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności	604	1038
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	504	838

Ilustracja 4: Podmioty gospodarcze w Gminie Linia stan na dzień 31.12.2013r. z podziałem na sektory.

Zgodnie z danymi GUS na koniec 2014 r. struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Linia przedstawiała się następująco:

Tabela 3: Struktura działalności gospodarczej w Gminie Linia stan na dzień 31.12.2014r. z podziałem na sektory

Liczba ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
387	16	371 (w tym osoby fizyczne 329)

Do kluczowych przedsiębiorstw na terenie Gminy Linia należą:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "KONAR" Zdzisław Szutenberg, 84-223 Linia,
- Usługi stolarskie Edmund Czaja, Niepoczołowice 65, 84-223 Linia,
- Choszcz Stefan Zakład Stolarski, Podgórna 2, 84-223 Linia,
- STYRHOP S.C. Hopa Mieczysław, Hopa Stanisław, Zakrzewo 35, 84-223 Linia.

Wsparcie udzielane przedsiębiorcom przez Gminę Linia oceniane jest przez mieszkańców negatywnie.

Najważniejszym sektorem gospodarki Gminy Linia powinna stać się turystyka i działalność usługowa związana z inicjowaniem ruchu turystycznego. Wynika to z faktu korzystnego położenia komunikacyjnego gminy w bliskim sąsiedztwie z Bałtykiem, dużą lesistością obszaru, atrakcyjnymi zbiornikami śródkowodnymi, siecią zabytków oraz gminnych instytucji publicznych z zakresu kultury, sportu i rekreacji oraz powiązaniem transportowym z Wejherowem. Produktem turystycznym zasługującym na szczególną uwagę powinien być rozwój gospodarstw agroturystycznych.

Powierzchnia gminy Linia wynosi 120 km². Lesistość obszaru wynosi 37,9% i jest nieznacznie niższa niż lesistość powiatu wejherowskiego, która zgodnie z danymi Statystycznego Vademecum Samorządowca 2014 wynosi 43,5%. Użytki rolne obejmują 51,6% całej powierzchni gminy. Na obszarze Gminy Linia przeważają gleby słabe i bardzo słabe. Grunty orne klas III i IV zajmują około 4%, użytki zielone tych klas natomiast około 25%. Lesistość terenu wynosi 37,9%, a gatunkiem panującym jest sosna, która stanowi ponad 70% ogólnej masy drzewostanów. Występują tu też buki, świerki, brzozy,

modrzewie, lipy, jesiony i klony, pozostałe gatunki są sporadyczne. Charakterystycznym akcentem jest duży udział lasów młodych w wieku około 40 lat.

Zagospodarowanie ziemi w gminie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4: Średnia wielkość gospodarstw rolnych w Gminie Linia.

ŚREDNIA WIELKOŚĆ GOSPODARSTW ROLNYCH		
Miejscowość (sołectwo)	Średnia wielkość gospodarstwa (ha)	Średnia wielkość użytków rolnych
Kętrzyno	17,54	8,96
Lewinko	16,61	12,31
Tłuczewo	14,85	9,06
Zakrzewo	12,81	9,93
Pobłocie	12,78	9,07
Lewino	12,1	10,68
Niepoczołowice	12,07	7,93
Smażyno	11,34	8,05
Linia	8,62	5,58
Osiek	8,36	7,59
Miłoszewo	7,71	6,38
Strzecz	7,41	5,86
Kobylasz-Potęgowo	6,31	4,53

Struktura gruntów Gminy Linia przedstawia się następująco:

Ilustracja 5: Struktura gruntów Gminy Linia.

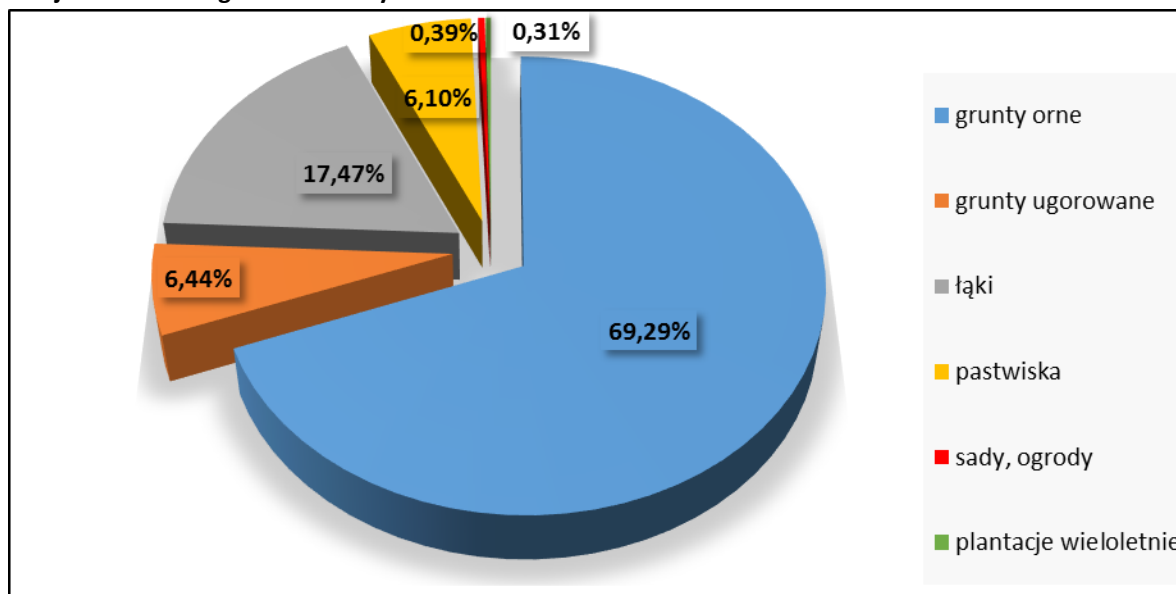

Tabela 5: Struktura ziemiopłodów zbożowych w gospodarstwach indywidualnych w Gminie Linia w 2014 r., opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Gminy Linia.

Lp.	Wyszczególnienie	Prognoza zasiewów na 2014r. [ha]	Powierzchnia zasiewów [ha]	Plony [t/ha]	Zbiory [t]
1.	Mieszanki zbożowe	1370	1370	3,2	4384
2.	Żyto	855	855	3	2565
3.	Owies	600	600	3,2	2100
4.	Pszenżyto ozime	415	415	3,5	1452,50
5.	Jęczmień jary	300	300	3,2	960
6.	Pszenżyto jare	120	120	3	360
7.	Pszenica jara	90	90	3,2	288
8.	Jęczmień ozimy	85	85	4	340
9.	Pszenica ozima	45	45	3,6	162
	Razem	3880	3880	30,2	12611,50
1.	Ziemniaki	90	90	25	2250
2.	Buraki cukrowe	0	0	0	0
3.	Rzepak ozimy	0	0	0	0
4.	Rzepak jary	0	0	0	0
	Razem	90	90	25	2250

3.2. Turystyka, obszary chronione i zabytki

Głównym walorem Gminy Linia jest czyste środowisko, bogaty krajobraz i wyśmienite warunki do odpoczynku z dala od zgiełku miast i przepełnionych turystami młodych wsi letniskowych. Od południa gmina graniczy z kompleksem Lasów Mirachowskich oraz ciągiem jezior, zwanych „Jeziorami Potęgowskimi”. Ze wschodu na zachód przez teren gminy przepływa rzeka Łeba, która w pobliżu Tłuczewa wchodzi w swój odcinek przełomowy. Dogodne warunki środowiska przyrodniczego występowały na tym terenie już w czasach prehistorycznych, co sprzyjało rozwojowi osadnictwa w czasach pradziejowych i okresie wczesnego średniowiecza. Pierwsze ślady działalności człowieka na terenie Gminy Linia datowane są na epokę kamienia (III tys. p.n.e.).

Charakterystycznym elementem krajobrazu Gminy Linia jest występowanie licznych jezior polodowcowych. Do największych i najpiękniejszych jezior zaliczamy: Jezioro Potęgowskie, Jezioro Strzecz, Miłoszewskie, Lewinko. Warto wspomnieć o małym, ale przepięknym Jeziorze Morzyc i jeziorkach w Niepoczłowicach. Znajdują się tu niezwykle zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: Rynna Potęgowska, Dolina Łeby w Kaszubskim Parku Krajobrazowym, ciąg moren czołowych w okolicach Głodnicy, Dolinę Bolszewki w Smażynie, Wysoczyznę Miłoszewską, Rynnę Miłoszowską. Znaczna część obszaru gminy, bo aż 60% podlega prawnej ochronie, wchodząc w skład Kaszubskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

Niewątpliwie spokój, czyste powietrze, możliwość uprawiania sportów wodnych oraz grzybnie, pełne jagód i malin lasy stanowią atuty turystyczne gminy. Rzeka Łeba, mająca miejscami charakter rzeki górskiej, wspinał się do organizowania spływów kajakowych, a dobrze rozwinięta sieć dróg o stosunkowo niskim obciążeniu ruchem samochodowym stwarza dogodne warunki dla turystyki rowerowej. W Gminie Linia działają punkty zorganizowanej bazy noclegowej w postaci gospodarstw agroturystycznych jak również punkty gastronomiczne.

Przez teren gminy przebiegają następujące trasy rowerowe:

1. Linia – Potęgowo – Rynna Potęgowska;
2. Zielony Dworek – Głodnica;
3. Tłuczewo – Osiek;
4. Miłoszewo – Jezioro Kamienne – Jezioro Lubygość;
5. Jezioro Lewinko – Lewino „cmentarzysko kurhanowe”;
6. Jezioro Miłoszewskie;
7. Jezioro Morzyc – Jezioro Trepczykowe;
8. Kukówka;
9. Kobylasz;
10. Wokół Smażyna
11. Wokół jeziora Strzecz
12. Linia – Potęgowo – jezioro Lubygość – jezioro Kamienne – Głodnica – Tłuczewo – Linia;
13. Niepoczołowice – Bukowina – Niepoczołowice – Folwark.

Gmina Linia posiada bogate dziedzictwo kulturowe, historię i tradycję. Na terenie Gminy Linia znajdują się liczne obiekty stanowiące o tradycji i historii regionu. Do najistotniejszych z nich należą obiekty objęte opieką konserwatorską, w tym:

1. Zespół dworsko-ogrodowy w Pobłociu;
2. Dwór w Miłoszewie – majątek Gerlachów;
3. Zespół młyński w Smażynie;
4. Zespół młyński w Tłuczewie z początku XX wieku, przedwojenny;
5. Zespół pałacowo-ogrodowy w Smażynie: XIX-wieczny dwór;
6. Zespół dworsko-ogrodowy w Osieku (zwany także dworem w Osieku);
7. Zespoły ruralistyczne: w Strzecz, w Zakrzewie, w Kętrzynie, w Niepoczołowicach;
8. Cmentarz katolicki w Strzecz;
9. Budynek szkoły na Głodnicy z 1901 r. z muzeum;
10. Fundamenty dawnego budynku polskiej straży granicznej, spalonego na początku września 1939 r., znajdującego się przy ulicy z Tłczewa do Osieka;
11. Wieża ciśnień z początku XX wieku przy byłym dworcu kolejowym Linia-Zakrzewo;
12. Plebania w Lini;
13. Zespół zabudowy wiejskiej przysiółek Zielony Dworek chałupy szachulcowe, z czasów sięgających XVIII wieku.

Na uwagę zasługują również obiekty sakralne tj.:

1. Kościół Parafialny pw. św. Marii Magdaleny w Strzecz - monumentalny kościół z lat 40. XX wieku ze zbiorem ciekawych fresków i malowideł;
2. Kościół Parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Linii z lat 20-ch XX w., z interesującą polichromią i mozaiką umieszczoną w prezbiterium;
3. Kościół Parafialny pw. św. Antoniego w Smażynie – neogotycki kościół z roku 1865, dawniej ewangelicki;
4. Figurka Matki Boskiej Strzepskiej znajdująca się w kościele parafialnym w Strzecz.

Ponad to na zainteresowanie zasługują: budynek dawnej Szkoły Podstawowej w Tłuczewie, przydrożne kapliczki i krzyże, obelisk upamiętniający „Marsz Śmierci” w Kętrzynie, Kaplica pw. Matki

Bożej Różańcowej w Niepoczołowicach, figura Matki Boskiej w Niepoczołowicach, Kaplica „Pater Noster” w Kętrzynie, zabytkowy wóz strażacki w Zakrzewie, kamień upamiętniający „Marsz Śmierci” przy kościele w Lini czy cmentarzysko kurhanowe w Lewinie.

Obszar gminy to obszar występowania szczególnie bogato wyposażonych grobów skrzynkowych z popielnicami twarzowymi. Większość stanowisk archeologicznych to obiekty płaskie, jak: osady i cmentarzyska, do nielicznych należą obiekty o własnej formie krajobrazowej, jak kurhany lub piece. Na terenie gminy istnieje jedno cmentarzysko kurhanowe, dla którego planuje się utworzenie rezerwatu archeologicznego. Znajduje się ono w lesie przy drodze za wioską w miejscowości Lewino. Od 2004 prowadzone są badania archeologiczne pod kierunkiem prof. Mariusza Ziółkowskiego z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Na terenie Gminy Linia zlokalizowanych jest 14 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Gmina Linia posiada dogodne warunki dla rozwoju tzw. turystyki wiejskiej. Urozmaicony krajobraz, możliwość aktywnego spędzenia wolnego czasu, czyste powietrze, prywatne gospodarstwa rolne – to potencjalne możliwości świadczenia usług turystycznych. Usługami wiodącymi powinny stać się: turystyka krajoznawcza, weekendowa, wypoczynkowa, turystyka aktywna, agroturystyka oraz wędkarstwo.

Stały rozwój sektora turystycznego i okołoturystycznego niesie ze sobą korzyści ekonomiczno-społeczne w postaci stymulacji rozwoju gospodarstw rolnych świadczących usługi turystyczne oraz miejscowej infrastruktury, aktywizacji lokalnego rynku pracy, rozbudowy zasobów mieszkaniowych rolników, stworzenia dodatkowego źródła dochodów dla rolników i budżetów lokalnych, ochrony walorów turystycznych, stworzenia możliwości atrakcyjnego wypoczynku, wzrostu poziomu kulturalnego mieszkańców wsi.

Ilustracja 6: Mapa turystyczna gminy Linia, źródło: <http://www.gminalinia.com.pl>

4. Kapitał ludzki

Kapitał ludzki zakładający, że człowiek jest najcenniejszym elementem zasobów, ma kluczowe znaczenie w rozwoju ekonomicznym i społecznym Gminy Linia. Elementami kształtującymi kapitał ludzki i wpływającymi na jego jakość są: demografia, stan zdrowia i wykształcenie, bezrobocie i przedsiębiorczość, kultura i aktywność społeczna.

4.1. Demografia

Województwo pomorskie, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, zgodnie z zapisami Statystycznego Vademecum Samorządowca 2014, zamieszkiwało 2 295 811 osób, co daje gęstość zaludnienia 125 osób na km², powiat wejherowski natomiast 205 892 osób, a gęstość zaludnienia wynosiła 160 osób na km². Ludność zamieszkująca na dzień 31.12.2013r. Gminę Linia wynosiła 6111 osób, co stanowiło 2,97% ludności powiatu wejherowskiego i 0,27% mieszkańców województwa pomorskiego. Dane aktualne wskazują, że Gminę Linia według stanu na koniec II kwartału 2015 roku zamieszkują 6177 osoby.

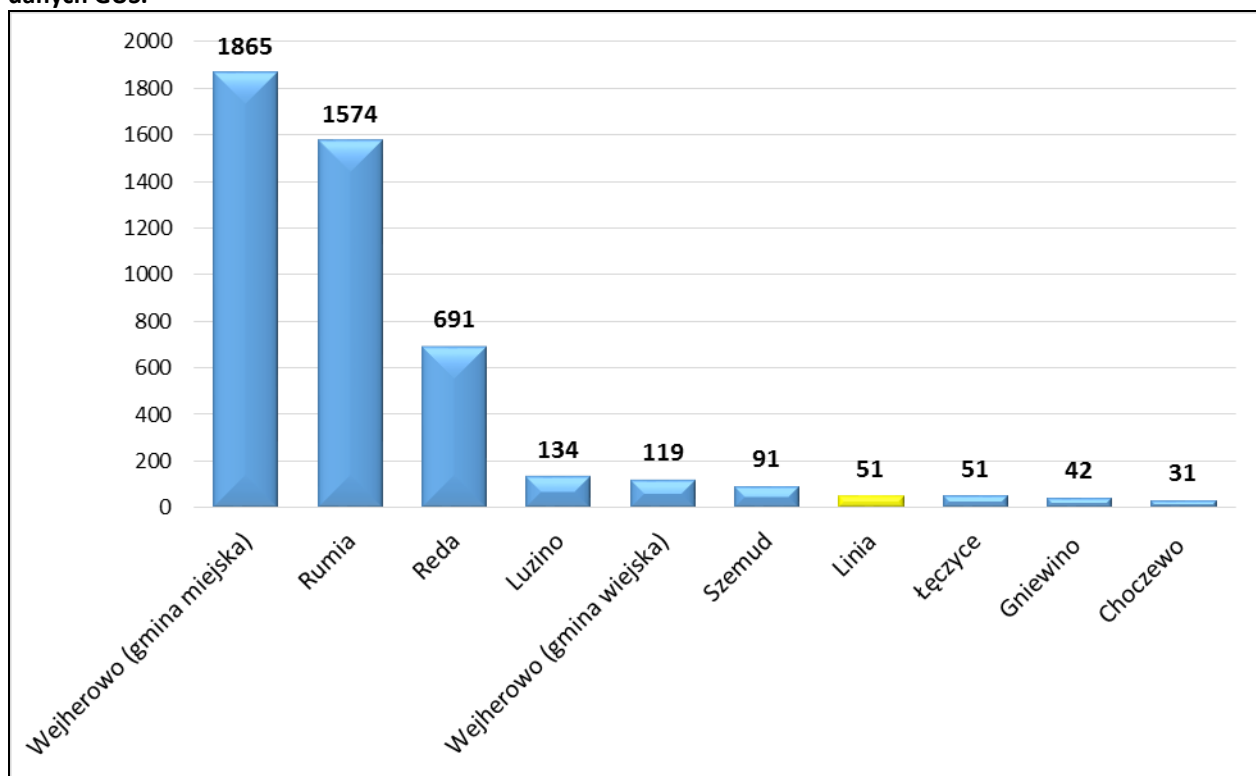
Tabela 6: Demografia w gminach powiatu wejherowskiego, źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.

Gmina	2010	2012	2013	Gęstość zaludnienia 2013 r. os/km ²
Wejherowo (gmina miejska)	49870	50375	50340	1865
Rumia	46584	47304	47374	1574
Reda	21474	22479	23135	691
Luzino	14205	14678	14953	134
Wejherowo (gmina wiejska)	21300	22471	23039	119
Szemud	15015	15718	16076	91
Linia	5976	6053	6111	51
Łęczyce	11742	11831	11888	51
Gniewino	7134	7268	7329	42
Choczewo	5704	5685	5647	31

Poniższy wykres obrazuje pozycję Gminy Linia wśród gmin powiatu wejherowskiego w odniesieniu do wartości gęstości zaludnienia.

Ilustracja 7: Gęstość zaludnienia (os./km²) gmin w powiecie wejherowskim, opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Czynnikiem modulującym stan populacji jest przyrost naturalny. Poniższy wykres obrazuje tendencje demograficzne w Gminie Linia w latach 2004-2014. Jego analiza wskazuje na sukcesywny wzrost liczby mieszkańców w gminie. W odniesieniu do roku 2004 liczba populacji w gminie wzrosła o 6,4% i w 2014 roku osiągnęła liczbę 6177 osób, co należy uznać za zjawisko pozytywne.

Ilustracja 8: Liczba ludności w Gminie Linia w latach 2004-2014, opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz informacji wewnętrznych z Gminy Linia.

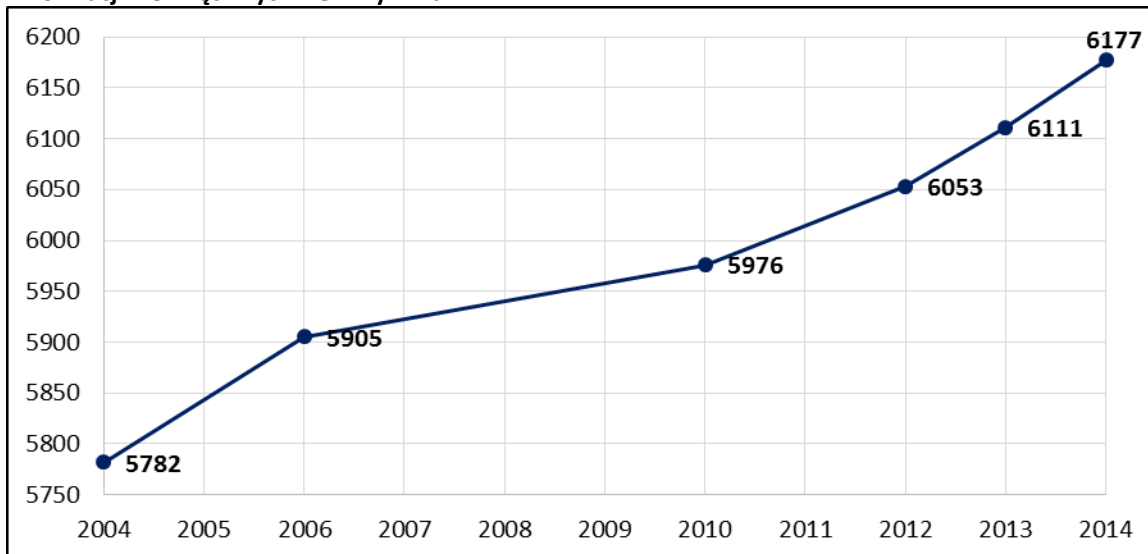

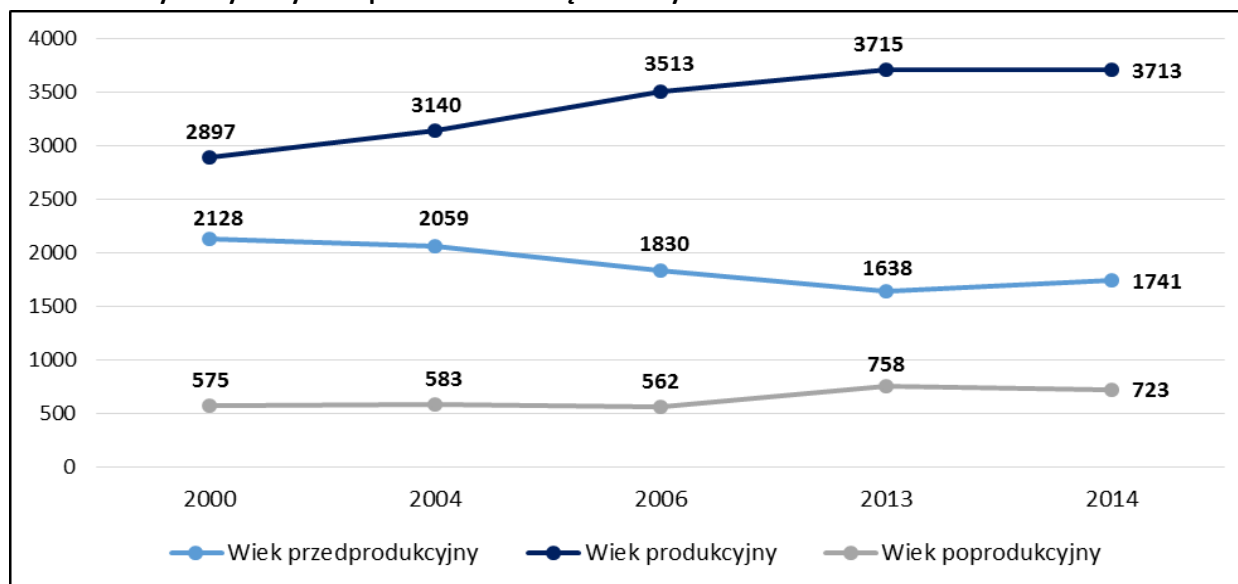
Tabela 4: Struktura demograficzna w Gminie Linia w porównaniu z demografią powiatu wejherowskiego, źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014, dane na dzień 31.12.2013r.

Wyszczególnienie	Gmina Linia	Powiat wejherowski
Ludność	6111	205892
w tym kobiety	3032	103907
Urodzenia żywe	86	2623
Zgony	38	1381
Przyrost naturalny	48	1242
Saldo migracji ogółem	10	877
Ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	1638	46579
produkcyjnym	3715	131280
poprodukcyjnym	758	28033

Tabela 7: Przyrost naturalny w gminie Linia w latach 2013 – I-II kwartał 2015, opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.

Wyszczególnienie	2013	2014	I-II kwartał 2015
Ludność	6111	6177	6177
w tym kobiety	3032	3130	3095
Urodzenia żywe	86	87	11
Zgony	38	44	10
Przyrost naturalny	48	43	1
Saldo migracji ogółem	10	105	23
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	1638	1741	1724
produkcyjnym	3717	3713	3721
poprodukcyjnym	758	723	732

Ilustracja 9: Grupy ekonomiczne w gminie Linia w latach 2000-2014, opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.

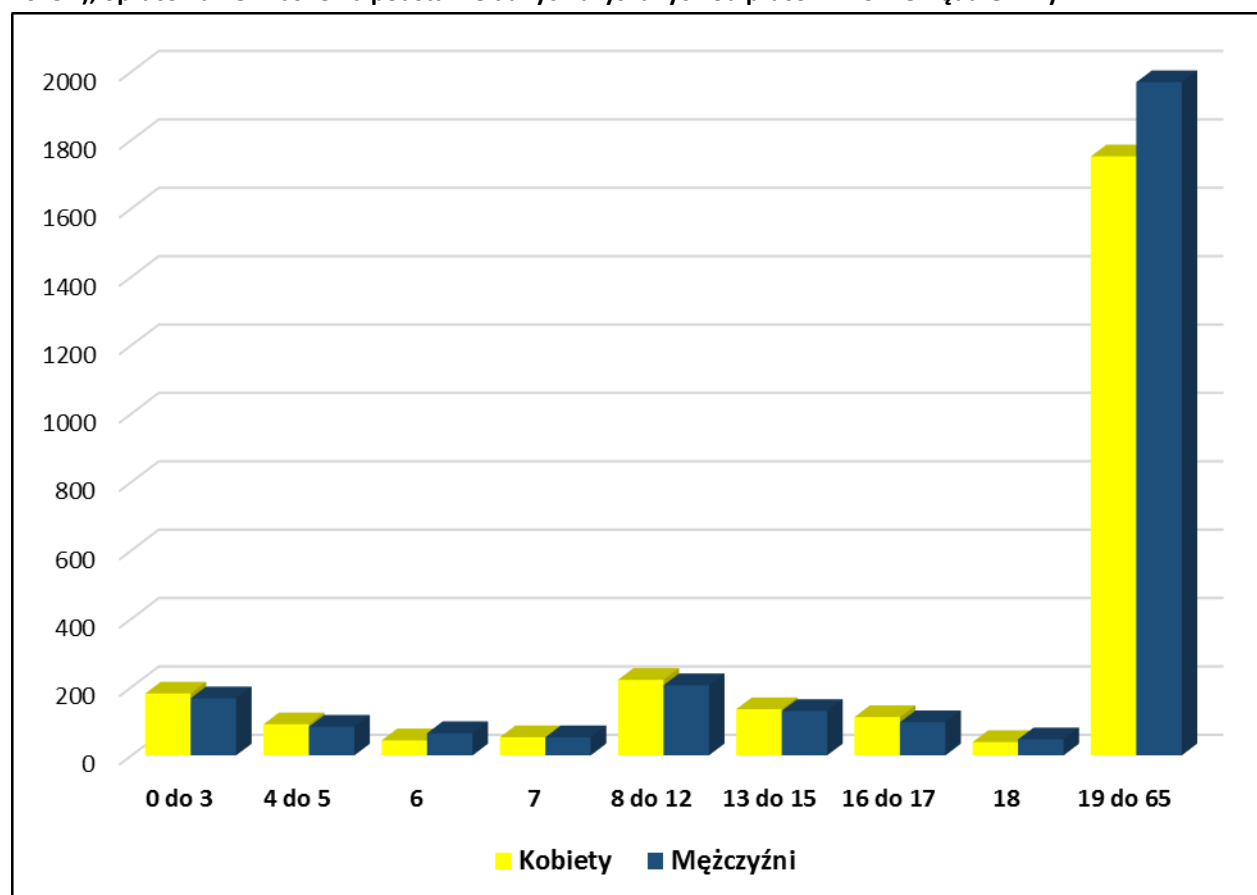

Współczynnik feminizacji (procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców) struktury demograficznej Gminy Linia wynosi 50,1%. Poniższa tabela szczegółowo obrazuje strukturę demograficzną na terenie Gminy Linia z uwzględnieniem podziału na mężczyzn i kobiety.

Tabela 8: Struktura demograficzna na terenie Gminy Linia (II kwartał 2015r.), opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
0-3	181	167	348
4-5	91	84	175
6	44	65	109
7	53	53	106
8-12	221	205	426
13-15	135	130	265
16-17	112	97	209
18	39	47	86
19-65	1752	1969	3721
Powyżej 65	468	264	732
Ogółem	3096	3081	6177

Ilustracja 10: Struktura demograficzna z podziałem na mężczyzn i kobiety na terenie Gminy Linia (II kwartał 2015r.), opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.

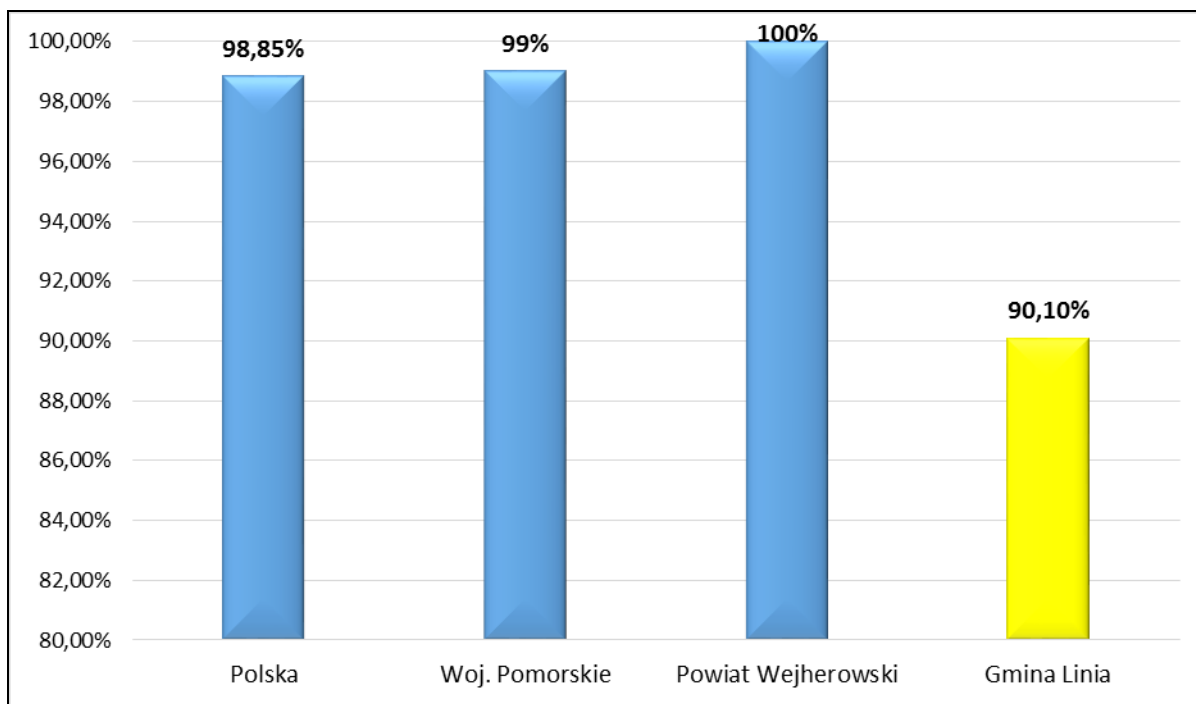

Procesy demograficzne, wpływają na potrzeby społeczności Gminy Linia, głównie w zakresie dostępności do usług publicznych o charakterze społecznym m.in. pomoc społeczna, ochrona zdrowia czy edukacja.

4.2. Oświata

Edukacja publiczna należy do najważniejszych zadań wykonywanych przez gminę Linia. Zgodnie z danymi informatora statystycznego Polska w liczbach, wskaźnik skolaryzacji został obliczony na podstawie % ludności z danego obszaru administracyjnego, która uzyskała wykształcenie podstawowe i gimnazjalne. Wskaźnik skolaryzacji obliczony został na podstawie utworzenia proporcji młodzieży uczącej się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych (przedział wieku 7 do 17 lat) do ogólnej liczby osób zamieszkujących analizowany obszar administracyjny. Wskaźnik dla Gminy Linia jest niższy w porównaniu z danymi z Polski, Pomorza i Wejherowskiego i wynosi według danych porównawczych z 2013 roku wynosi 90,1%).

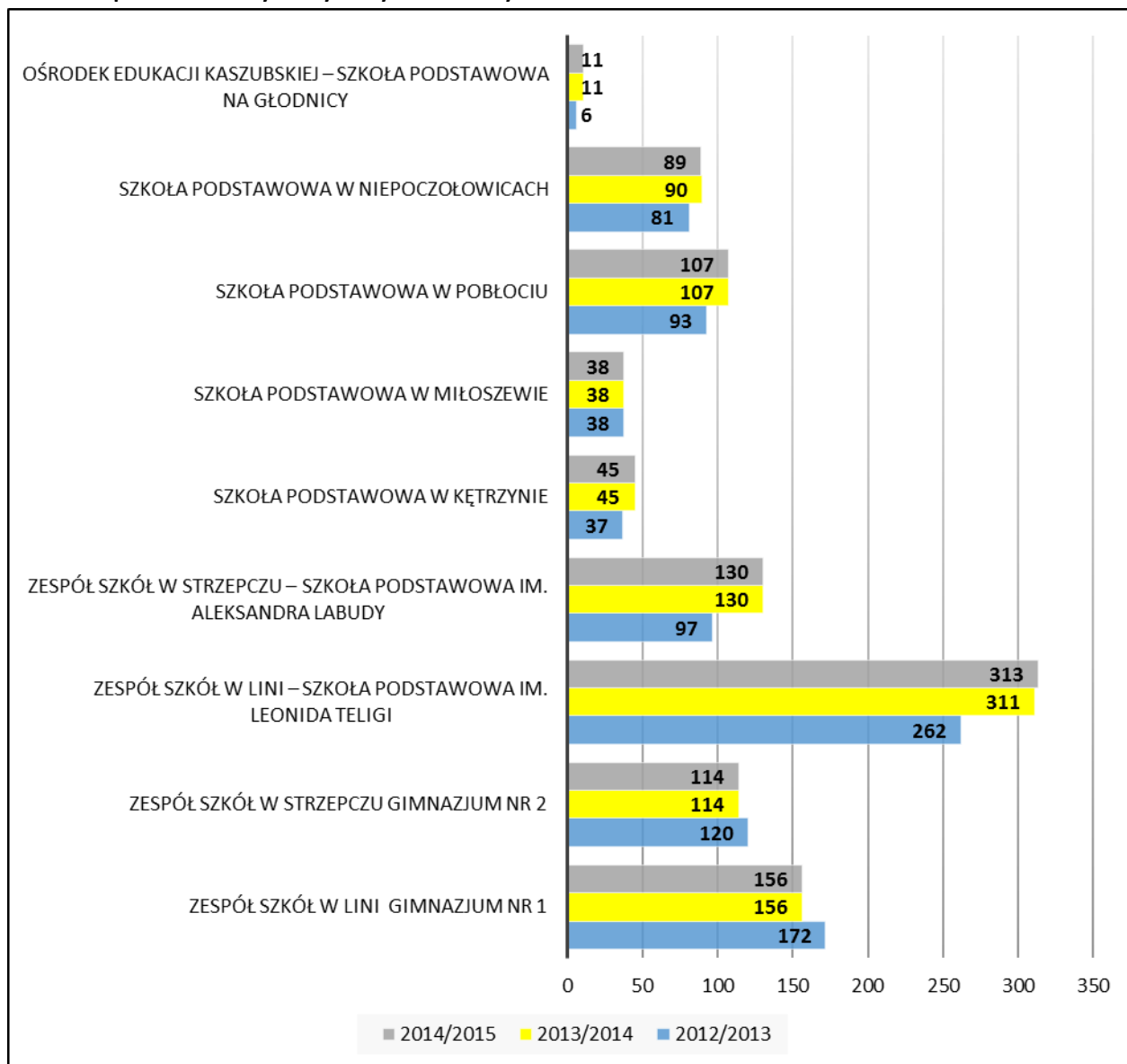
Ilustracja 11: Wskaźnik skolaryzacji – porównanie Gminy Linia z krajem, województwem i powiatem.

W Gminie Linia funkcjonują 2 Gimnazja, które wspólnie z Szkołami Podstawowymi tworzą dwa Zespoły Szkół: Zespół Szkół w Lini, Zespół Szkół w Strzepczu oraz 4 Szkoły Podstawowe: Szkoła Podstawowa w Kętrzynie, Szkoła Podstawowa w Miłoszewie, Szkoła Podstawowa w Pobłociu, Szkoła Podstawowa w Niepoczołowicach. Na terenie gminy funkcjonuje również stowarzyszenie Ośrodek Edukacji Kaszubskiej – Szkoła Podstawowa na Głodnicy.

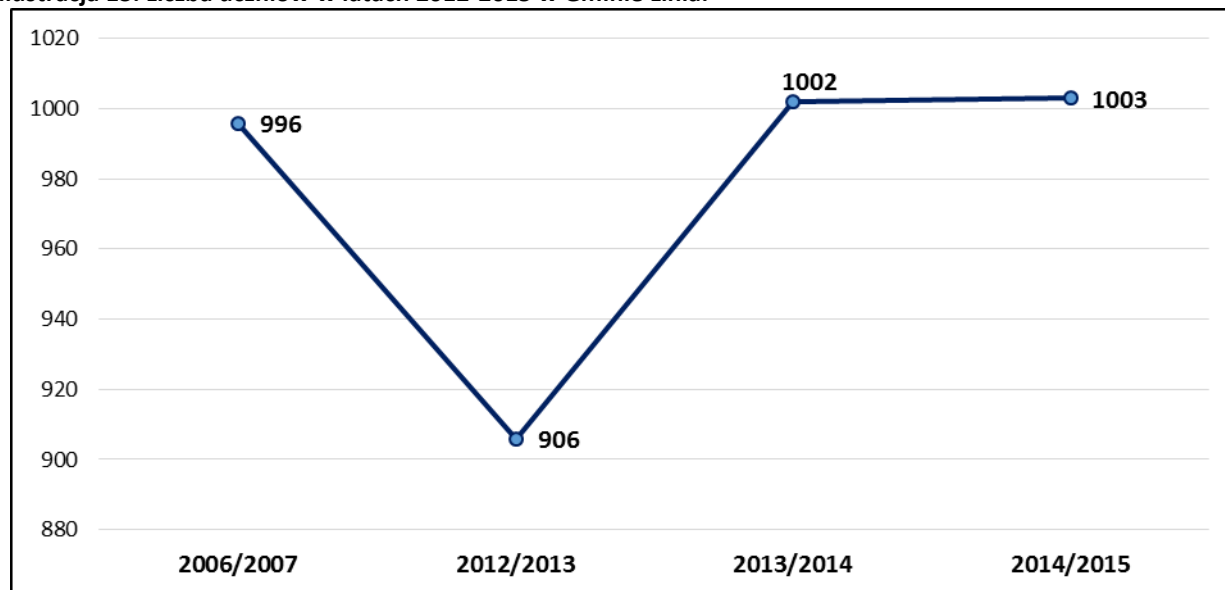
Ilustracja 12: Liczbę uczniów w poszczególnych placówkach w Gminie Linia w latach 2012-2015, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Gminy Linia.

Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba uczniów ulegała nieznacznym modulacjom – poziom odchylenia pomiędzy najniższą, a najwyższą wartością wynosił 9,7%.

Ilustracja 13: Liczba uczniów w latach 2012-2015 w Gminie Linia.

Działalność szkół na terenie gminy oceniana jest przez społeczność lokalną pozytywnie, niższe oceny dotyczą natomiast oferty pozalekcyjnej (wyniki przeprowadzonej ankiety społecznej wskazują, że szczególnie negatywnie oceniano dostępność całorocznych świetlic dla dzieci i młodzieży oraz dostępność różnych form ciekawego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży). Umiarkowane noty otrzymuje również dostępność przedszkoli w gminie (niemal 1/5 respondentów oceniła ją negatywnie). Nadmienić należy jednak, że znaczna część dzieci w wieku przedszkolnym nie uczęszcza do przedszkola.

Reasumując, głównym problemem z zakresu infrastruktury edukacyjnej w Gminie Linia jest dostępność przedszkoli i brak żłobka. Brak ten rzutuje na dyspozycyjność zawodową rodziców (najczęściej matek). W związku z powyższym działania gminy powinny być ukierunkowane na zorganizowanie placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi. Zaplecze naukowo-dydaktyczne istniejących placówek oświatowych w Gminie Linia jest sukcesywnie uzupełniane, zgodnie z aktualnymi potrzebami podmiotów. W placówkach edukacyjnych zatrudnieni są nauczyciele o wysokim poziomie wiedzy i przygotowania do zawodu, co wpływa na jakość świadczonych przez placówki usług edukacyjnych. Jakość świadczenia usług edukacyjnych jak również odpowiednio wyposażona infrastruktura oświatowa stanowią podwaliny do przygotowania młodej generacji na rynek pracy. Istnieje bowiem powiązanie między poziomem edukacji i wykształcenia, a stopą bezrobocia.

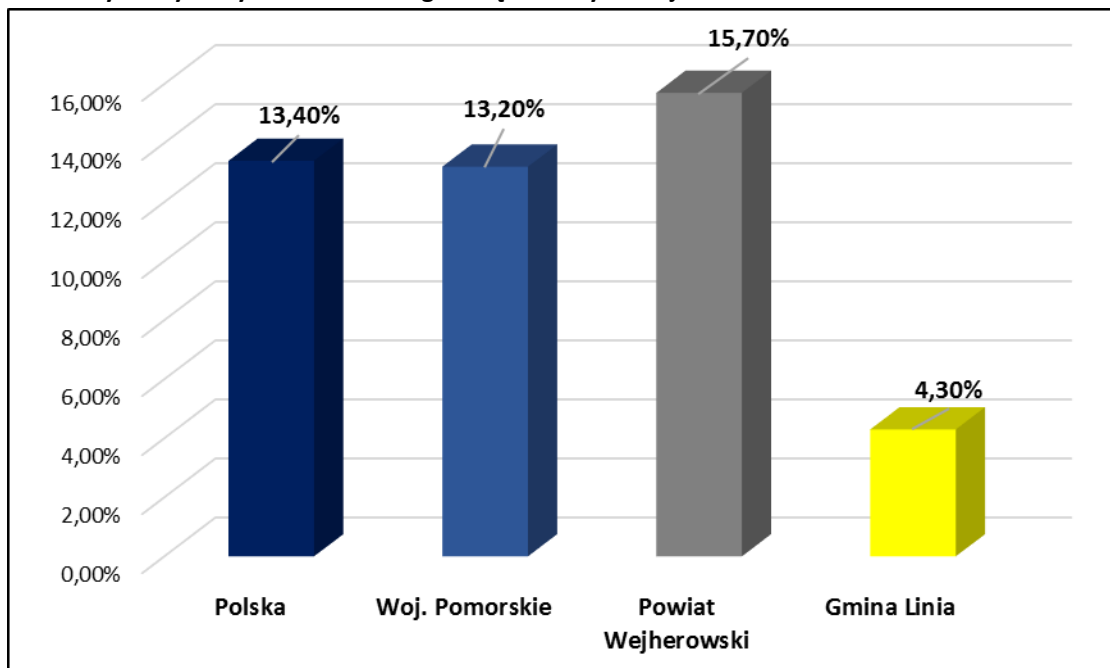
4.3. Bezrobocie i rynek pracy

Bezrobocie jest jednym z najistotniejszych problemów wielu gmin w Polsce. Bezrobocie powoduje obniżenie warunków bytowych społeczności wpływając jednocześnie na wzrost frustracji oraz patologii, dlatego też ważne jest aktywizowanie społeczeństwa w zakresie przedsiębiorczości, edukacji czy samodoskonalenia.

Poniższy wykres przedstawia skalę bezrobocia rejestrowanego w Gminie Linia w latach 2013-2015.

Ilustracja 14: Poziom bezrobocie w Gminie Linia w 2013r. – wykres porównawczy, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.

Analizując strukturę bezrobocia w Gminie Linia w kontekście wartości reprezentowanych w skali powiatu, należy zwrócić uwagę na stosunek udziału zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wartość ta w 2014 r. dla gminy Linia wynosiła 7,7% i była nieznacznie wyższa od wartości dla powiatu wynoszącej 6,9%.

Tabela 9: Wybrane dane porównawcze o rynku pracy w Powiecie Wejherowskim i w Gminie Linia w 2013 r., opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.

Wyszczególnienie	Gmina Linia	Powiat wejherowski
Pracujący (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie)	335	28322
Bezrobotni zarejestrowani	286	9092
w tym kobiety %	58,7	57,7
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	7,7	6,9
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	8,4	9,8

Tabela 10: Struktura bezrobocia w Gminie Linia w 2014 roku, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.

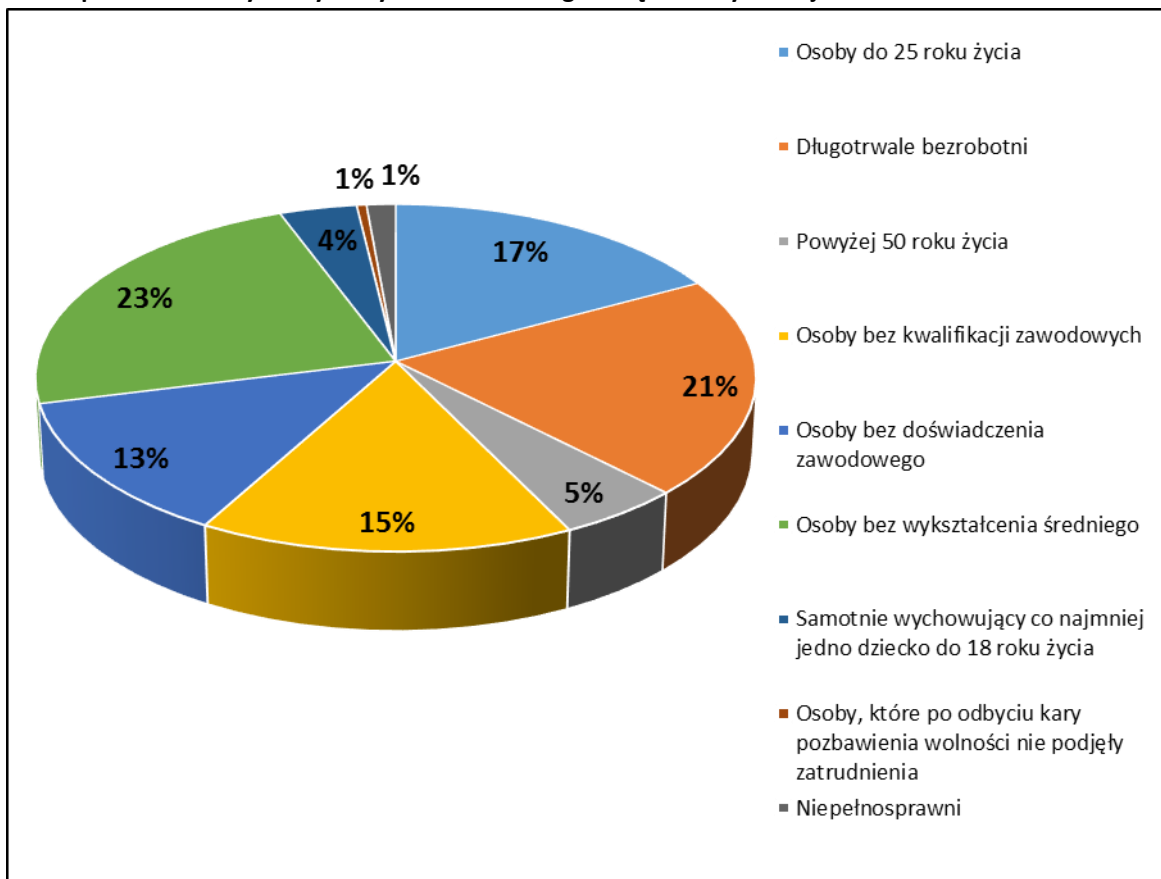
Wyszczególnienie			2014 rok
Liczba bezrobotnych ogółem			259
Liczba bezrobotnych kobiet			145
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki			28
Absolwenci szkół wyższych, którzy nie ukończyli 27 lat			5
Osoby z prawem do zasiłku			23
Bezrobotni według	Wiek	18-24	108
		25-34	62
		35-44	38
		45-54	32
		55 i więcej	19
	Wykształcenie	Wyższe	16
		policealne i średnie zawodowe	61
		średnie ogólnokształcące	36
		zasadnicze zawodowe	73
		gimnazjalne i poniżej	73
	Okres bez pracy	3 miesiące i mniej	48
		3-6 miesięcy	42
		6-12 miesięcy	53
		Powyżej 12 miesięcy, w tym:	91
		12-24 miesięcy	39
		powyżej 24 miesięcy	52

Tabela 11: Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie Linia w 2014 roku w ujęciu liczbowym, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.

Osoby w szczególnej sytuacji	233
Do 25 roku życia	108
Długotrwale bezrobotni	129
Powyżej 50 roku życia	32
Bez kwalifikacji zawodowych	97
Bez doświadczenia zawodowego	82
Bez wykształcenia średniego	146
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	24
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	3
Niepełnosprawni	9

Ilustracja 15: Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie Linia w 2014 roku, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.

Analiza problemu bezrobocia w Gminie Linia wskazuje, że jego trwałe ograniczenie będzie zależało od wielu czynników, do głównych zaliczyć należy:

- poprawę sytuacji gospodarczej w gminie, stworzenie warunków korzystnych dla działalności przedsiębiorstw,
- podniesienie kwalifikacji lub przebranżowienie części mieszkańców,
- większe zaangażowanie na rzecz wsparcia osób młodych, zwłaszcza bez doświadczenia zawodowego na rynku pracy,
- wsparcie instytucjonalne osób wykluczonych z rynku pracy.

Kluczową rolę w tym zakresie pełni Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie. Do najistotniejszych działań strategicznych zaliczyć należy między innymi rozwój publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy oraz poprawę dostępności i jakości świadczonych przez nie usług. Usługi te powinny obejmować nie tylko bezpłatne doradztwo i szkolenia w zakresie prowadzenia własnej firmy, ale także instrumenty wsparcia finansowego. Szansą do wykorzystania w tym zakresie są programy dotacyjne 2014-2020, ze szczególnym zaznaczeniem Programu Wiedza, Edukacja, Rozwój w ramach realizacji następujących działań:

- wsparcia ludzi młodych, do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu poprzez pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, szkolenia i egzaminy,

staże, praktyki, subsydiowane zatrudnienie, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w zakresie mobilności międzysektorowej i geograficznej,

- rozwoju szkolnictwa wyższego,
- zwiększenia wykorzystania innowacji społecznych w ramach polityk publicznych, wzmocnienie potencjału rozwojowego osób i instytucji z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej, rozwój współpracy polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi,
- przeciwdziałania dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych, wspieranie systemu kształcenia zawodowego, przeddyplomowego i podyplomowego kadr medycznych, poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej.

Źródła utrzymania mieszkańców gminy stanowią:

- źródła zarobkowe, czyli praca etatowa w instytucjach prywatnych i publicznych, praca na własny rachunek,
- źródła niezarobkowe (emerytura, renta),
- działalność rolnicza,
- pozostałe źródła (tj. utrzymywani oraz źródła nieustalone).

Przeprowadzona na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu ankieta wśród mieszkańców Gminy Linia wskazuje, że 15,6% gospodarstw domowych ocenia własną sytuację materialną źle, 50,83% gospodarstw ocenia ją w sposób umiarkowany, a niemal jedna czwarta (24,25%) ocenia ją dobrze. Pozostałe gospodarstwa nie potrafiły zdefiniować swojego statusu materialnego.

Bezrobocie jest jednym z istotnych elementów, generującym występowanie problemów społecznych, w tym ubożenie społeczeństwa.

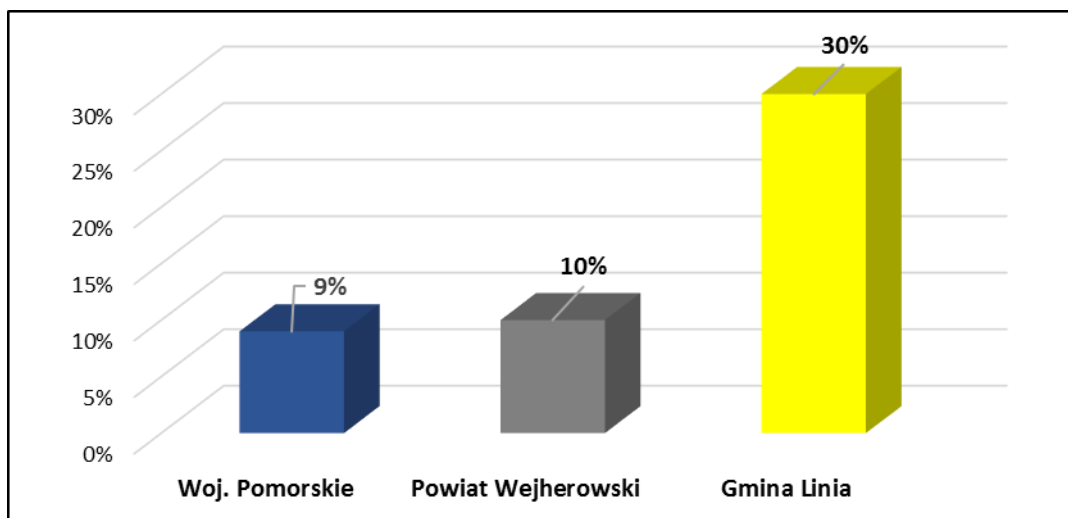
4.4. Opieka społeczna

Na terenie Gminy Linia zadania z zakresu pomocy społecznej świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini ul. Turystyczna 15. Ośrodek prowadzi działalność organizatorską w zakresie pomocy socjalnej, społecznej, materialnej, opiekuńczej, określa i realizuje kierunki działania profilaktycznego. Kierownikiem placówki jest Pani Ewa Koszałka. Rodzaje świadczeń realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini to:

- pomoc społeczna – liczba świadczeniobiorców w 2014 roku: 516 rodzin co stanowi 2136 osób,
- świadczenia rodzinne łącznie z zaliczkami alimentacyjnymi – liczba świadczeniobiorców w 2014 roku: 773 rodzin.

Ilustracja 16: Wskaźnik mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – wykres porównawczy, źródło GUS, stan na dzień 31.12.2013r.

4.5. Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy Linia funkcjonują dwa ośrodki zdrowia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lini i w Strzeczcu. Podmiot świadczy usługi z zakresu ogólnego poradnictwa medycznego oraz w zakresie działania poradni dziecięcej, dla kobiet i internistycznej. W Ośrodku Zdrowia w Lini oraz w Ośrodku Zdrowia w Strzeczcu można skorzystać z usług stomatologicznych.

W gminie działają dwie apteki: Apteka „Myśliwska” w Linii i Apteka „Lipowa” w Strzeczcu.

4.6. Organizacje pozarządowe

Przeprowadzona wśród mieszkańców Gminy Linia ankieta dotycząca badania warunków życia i jakości usług publicznych wskazuje na umiarkowaną niską aktywność społeczną. Zainteresowanie sprawami gminy powiązane jest z mobilnością życiową – członkowie osiadłych gospodarstw domowych deklarują nieco mniejsze zainteresowanie sprawami lokalnymi niż osoby dzielące życie pomiędzy gminę, a inne ośrodki. Należy zauważyć, że deklarowane zainteresowanie sprawami gminy związane jest z ocenami jakości życia: osoby deklarujące większe zainteresowanie sprawami publicznymi częściej bardziej pozytywnie oceniają Linię jako miejsce do życia.

Zgodnie z danymi z 31.12.2012 r. na obszarze Polski działało 83,5 tysiąca organizacji pozarządowych. W województwie pomorskim działa 9312, co w przeliczeniu % na 1 mieszkańca daje wskaźnik 0,4%. Na terenie Gminy Linia działa 12 organizacji pozarządowych, a wskaźnik % ilości NGO w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy wynosi 0,2%. Organizacje działające w gminie zajmują się różnorodnymi kwestiami: edukacyjnymi, rolniczymi, dziedzictwa kulturowego, charytatywnymi, sportowymi, przedsiębiorczości, hobbystycznymi, związanymi z rozwojem danej miejscowości lub gminy, bezpieczeństwa, problematyki zdrowotnej czy pomocy społecznej.

Tabela 12: Wykaz organizacji pozarządowych na terenie Gminy Linia.

Lp.	Nazwa
1.	Stowarzyszenie Miłośników Lewinka i Ziemi Kaszubskiej
2.	Stowarzyszenie Utrzymania Ujęcia i Wodociągu „Kętrzynianka” w Kętrzynie
3.	Kółko Rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich
4.	Gminne Stowarzyszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Lini
5.	Stowarzyszenie Wspierające Inicjatywy Społeczne „JEDNOTA”
6.	Stowarzyszenie „Ochotnicza Straż Pożarna w Lini”
7.	Stowarzyszenie „Ochotnicza Straż Pożarna w Strzeczcu”
8.	Stowarzyszenie „Ochotnicza Straż Pożarna w Lewinie
9.	Stowarzyszenie „Bądźmy Razem”
10.	Stowarzyszenie „Kaszëbskô Rodzëzna”
11.	Stowarzyszenie "Akademia Głodnica"
12.	Koło pszczelarzy

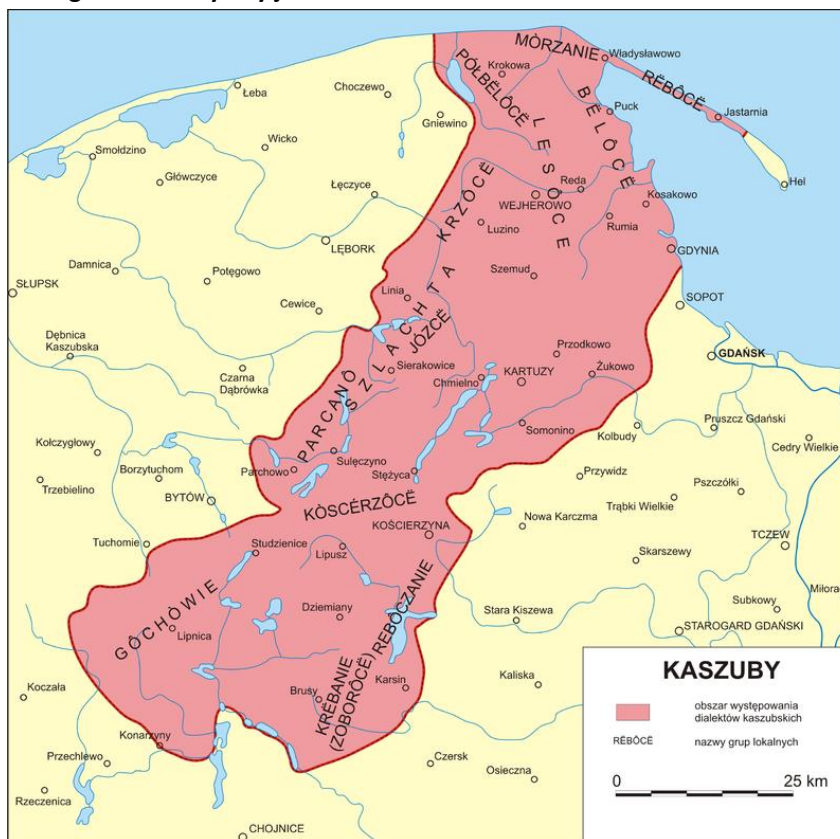
4.7. Kultura

Gmina Linia należy do kaszubskiego regionu kulturowego, którego mieszkańcy Kaszubi (autochtoniczni Pomorzanie) posługują się językiem regionalnym – etnolektem, określanym jako język kaszubski. Tradycyjnie Kaszuby dzieli się na 5 regionów kulturowo-językowych:

- Norda – obszar północnokaszubskich dialektów (powiaty: pucki, wejherowski),
- Westrzód – obszar wschodniokaszubskich dialektów (powiat kartuski);
- Półnie – obszar południowokaszubskich dialektów (część powiatów kościerskiego, chojnickiego i tucholskiego),
- Zôpôd – obszary należące przed II wojną światową do Niemiec, z niewielkim procentowym udziałem ludności kaszubskiej (powiaty lęborski i częściowo bytowski),
- Trzëgard – Trójmiasto.

W Gminie Linia (gmina Lëniô) od 30 kwietnia 2010 r. obowiązuje kaszubskie nazewnictwo dla wybranych miejscowości. Gmina jest gminą dwujęzyczną – według danych pochodzących ze spisu powszechnego ludności z 2002 roku 35,5% ludności gminy posługuje się językiem kaszubskim dla polski wskaźnik ludności posługującej się językiem kaszubskim wynosi 0,3%. Aktualnie w Gminie Linia działa Ośrodek Edukacji Kaszubskiej – Szkoła Podstawowa na Głodnicy, do której uczęszcza 11 uczniów.

Ilustracja 17: Kaszuby według Bernarda Sychty jako obszar dialektów kaszubskich.

Działalność społeczna, kulturalna i sportowa na terenie Gminy Linia przybiera różne formy aktywności, w tym:

- działalność kulturalna Gminnego Domu Kultury w Lini i świetlic gminnych,
- działalność Biblioteki Publicznej Gminy Linia i jej filii w Strzeczcu w zakresie upowszechniania czytelnictwa,
- działalność sportowa realizowana przez Stowarzyszenie Ludowych Zespołów Sportowych,
- działalność folklorystyczna rozpowszechniana przez Stowarzyszenie „Kaszëbskô Rodzëzna”.

Gminny Dom Kultury działa na mocy Uchwały Rady Gminy Lina Nr 91/X/IV/2003 z dnia 5 grudnia 2003 roku. Do głównych zadań Gminnego Domu Kultury należą:

- tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury i sztuki profesjonalnej i amatorskiej,
- udzielanie pomocy programowej i organizacyjnej społecznemu ruchowi kulturalno-oświatowemu,
- organizowanie cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych,
- organizowanie czynnego uczestnictwa mieszkańców wsi w różnych formach działalności kulturalno-wychowawczej i rozrywkowej,
- wspomaganie organizacji, stowarzyszeń i instytucji upowszechniających oświatę i kulturę.

Imprezami cyklicznymi realizowanymi na terenie Gminy Linia cieszącymi się dużym zainteresowaniem są:

- konkurs wojewódzki „Haft kaszubski” organizowany od 1996 roku polegający na prezentacji prac z haftem wszystkich szkół kaszubskich,

- festyn muzyczny „Lato na Kaszubach” organizowany corocznie w lipcu w Lini, promujący kulturę kaszubską.

Społeczność lokalna pozytywnie ocenia działalność instytucji kultury oraz ofertę kulturalną na terenie gminy. Widoczna jest jednak potrzeba integracji społecznej poprzez stworzenie dostępności do miejsc, w których mieszkańcy gminy mogliby spędzać czas wolny.

4.8. Lokalne Grupy Działania

Władze Gminy Linia koncentrują się na realizacji komplementarnej polityki na rzecz rozwoju regionu w oparciu o wykorzystanie jego potencjału naturalnego, turystycznego i infrastrukturalnego.

Gmina Linia jest członkiem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Kaszubska Droga", które powstało 6 grudnia 2007 roku. Pierwotnie Stowarzyszenie "Kaszubska Droga" swoim działaniem obejmowało obszary trzech gmin: Linia, Luzino, Łęczyca i Szemud. W dniu 25 sierpnia 2008 r. II Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia LGD "Kaszubska Droga" rozszerzyło obszar oddziaływania LGD o Gminę Łęczyce, a w następnej kolejności przystąpiła do niego Gmina Wejherowo. W nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 stowarzyszenie będzie funkcjonowało jako partnerstwo czterech gmin z wyłączeniem Wejherowa.

Stowarzyszenie LGD "Kaszubska Droga" działa na podstawie inicjatyw oddolnych i partnerskim podejściu, które ma generować wzrost aktywizacji społeczności wiejskich przez współpracę partnerów samorządowych, społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw.

Celem działań niniejszej organizacji jest inicjowanie i realizacja działań na rzecz poprawy jakości życia oraz różnicowania działalności na obszarach wiejskich. Działania Stowarzyszenia LGD "Kaszubska Droga" koncentrują się na absorpcji środków finansowych dla rozwoju lokalnych społeczności, pobudzania aktywności mieszkańców, podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o własne zasoby oraz zachowanie dziedzictwa kaszubskiego i wiejskiej specyfiki obszaru. Misją Stowarzyszenia LGD Kaszubska Droga jest: Wspieranie mieszkańców w kreowaniu zrównoważonego i wszechstronnego rozwoju obszaru „Kaszubskiej Drogi” ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczych.

Ponad to Gmina Linia jest członkiem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Pradolina Łeby”, utworzonego dnia 16 czerwca 2009 r. Obszar LGR należy do dwóch powiatów, zachodnia część do lęborskiego, a wschodnia do wejherowskiego. Do pierwszego z nich należą gminy: Łeba, Wicko, Nowa Wieś Lęborska i Cewice, a do drugiego: Choczewo, Gniewino, Luzino, Łęczyce i Linia. Oba powiaty znajdują się na terenie województwa pomorskiego. Całość LGR znajduje się w obszarze przybrzeżnym Morza Bałtyckiego. Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną obszar ten należy do pięciu mezoregionów, w tym do Pradoliny Łeby i Redy (stąd nazwa LGR). Teren Lokalnej Grupy Rybackiej Pradolina Łeby tradycyjnie związany jest z rybactwem i rybołówstwem. Wspólna historia tego terenu powiązana jest w znaczącym stopniu z kulturą kaszubską, która nieodzownie łączy się z zagadnieniami związanymi z łowieniem i przetwarzaniem ryb. Liczne imprezy i atrakcje, promują zagadnienia związane z rybactwem. Na terenie tej LGR jest dziesięć razy więcej firm z sekcji B (rybactwo) w systemie REGON niż całym kraju. Charakterystyczna jest hodowla przede wszystkim pstrąga na całym tym obszarze a w morzu połów dorsza i storni.

II. Ocena potencjału gminy

W oparciu o ujęcie retrospektywne – poprzez przedstawienie zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu czasowym oraz terytorialne – poprzez przedstawienie wybranych zjawisk społeczno-gospodarczych analizowanych jednostek przestrzennych na tle otoczenia, tzn. średniej dla kraju, województwa pomorskiego, powiatu wejherowskiego, zdefiniowano potencjały i deficyty rozwojowe Gminy Linia jak również szanse i zagrożenia, płynące z otoczenia społeczno-ekonomicznego i formalno-prawnego w postaci analizy SWOT.

5. Analiza SWOT/TOWS

Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej i terytorialnej Gminy Linia w 2015 r. została ustrukturyzowana i uporządkowana poprzez analizę SWOT oraz wykonanie analizy SWOT/TOWS.

Analiza SWOT jest metodą opierającą się na diagnozie sytuacji podmiotu lub przedmiotu. Technika ta uwzględnia zarówno ocenę czynników wewnętrznych jak i zewnętrznych i stanowi użyteczne narzędzie prowadzące do dokonania analizy zasobów i otoczenia oraz określenie na ich podstawie priorytetów rozwoju.

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o podmiocie na cztery grupy (kategorie czynników strategicznych):

- S (ang. Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu (podmiotu/ obszaru), wpływające z czynników endogennych (wewnętrznych),
- W (ang. Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu w ramach czynników endogennych
- O (ang. Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany w czynnikach egzogennych (zewnętrznych),
- T (ang. Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej w ramach czynników egzogennych.

Mocne i słabe strony wynikają z zapisów diagnozy oraz postulatów zespołu, uczestniczącego w realizacji Strategii. Szanse i zagrożenia zweryfikowane zostały na podstawie analizy możliwości ekonomicznych, prawnych, finansowych i organizacyjnych jakie daje środowisko zewnętrzne. Mocne i słabe strony obejmują wszystkie te zalety i wady, które wynikają z sytuacji i potencjału własnego gminy, jako obszaru rządzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, szanse i zagrożenia natomiast są generowane przez otoczenie zewnętrzne. Każdy z czynników został zhierarchizowany wobec ważności innych czynników.

Z analizy SWOT wyprowadzono można analizę TOWS/SWOT, służącej do przełożenia zapisów z analizy SWOT na konkretne działania, które przekładają się na uporządkowane wizje, misje i cele zapisane w strategii. Analiza TOWS polega na zderzeniu ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami gminy oraz na określeniu jej pozycji strategicznej.

Poniżej przedstawiono analizy dla poszczególnych obszarów: gospodarka, infrastruktura, kapitał ludzki. Dla każdego z obszarów przeprowadzono analizę słabych i mocnych stron jako czynników wewnętrznych warunkujących kondycję Gminy Linia. Zweryfikowano też czynniki zewnętrzne jako aspekty wpływające na kondycję gminy w postaci szans i zagrożeń. Tabele podzielone są na sekcje. Dla

każdej sekcji tabeli łączna suma punktów wynosi 100. Poszczególne wartości zostały usystematyzowane hierarchicznie (od najistotniejszego – najwyżej punktowanego aspektu, do najmniej istotnego).

Obszar: gospodarka

Tabela 13: Analiza TOWS/SWOT – obszar gospodarka.

Mocne strony		Słabe strony	
Atrakcyjne położenie geograficzne: walory krajobrazowe (lasy, jeziora, dolina Łeby) sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki, turystyki weekendowej, agroturystyki, rekreacji i wypoczynku	22	Słabo rozwinięta baza turystyczno-wypoczynkowa	14
Występujące zasoby naturalne (żwir, piasek, gaz łupkowy), stanowiące podstawę do rozwoju przemysłu wydobywczego i energetycznego	14	Brak zagospodarowania Potęgowa	14
Dogodne tereny do wykorzystania OZE	14	Niewystarczająca promocja walorów przyrodniczo-kulturowych i wykorzystanie potencjału turystycznego	12
Potencjał ludzki - uczciwi, rzetelni i zaangażowani w rozwój gminy mieszkańcy	14	Utrudnienia komunikacyjne: brak płynnej komunikacji z Trójmiastem, Lęborkiem, Kartuzami, Wejherowem, brak linii kolejowej ułatwiającej komunikację z miastami	12
Atrakcyjność mieszkaniowa (spokój, stosunkowo niewielkie natężenie ruchu komunikacyjnego) dla osób starszych	14	Brak wsparcia (doradztwo, ulgi) dla nowych firm	11
Dobrze rozwinięte pszczelarstwo i rzemiosło	12	Nieprzystosowanie dróg na terenie gminy do ciężkiego transportu	10
Dobry stan infrastruktury technicznej (kanalizacja, oczyszczalnia ścieków, telefonia, internet)	8	Niedoinwestowanie niektórych sołectw	9
		Ograniczenia dla aktywności gospodarczej: brak możliwości działalności gospodarczej na terenie Parku Krajobrazowego	9
		Niski poziom dochodów społeczeństwa i kapitału inwestycyjnego mieszkańców	9
łączna wartość wagowa:	100	łączna wartość wagowa:	100
Szanse		Zagrożenia	
Rozwój i popularyzacja turystyki i agroturystyki z uwzględnieniem trendu na aktywny wypoczynek na terenach wiejskich oddalonych od dużych miast	20	Trudności wynikające z dostępu i pozyskiwania środków zewnętrznych	25
Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji rozwojowych dla podmiotów gospodarczych i JST	20	Emigracja wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi za granicę lub do większych miast w celach ekonomiczno-zawodowych	20
Promocja regionu poprzez popularyzację i rozwój kultury kaszubskiej	20	Konkurencyjność sąsiadujących gmin	20
Dbałość o środowisko i zasoby naturalne poprzez rozwój OZE i propagowanie postaw ekologicznych	18	Rosnące zanieczyszczenie środowiska	15
Ożywienie gospodarcze regionu	18	Wzrost zadłużenia firm w stosunku do ZUS i bankructwo systemu emerytalnego	10
		Starzenie się społeczeństwa	10
łączna wartość wagowa:	100	łączna wartość wagowa:	100

Obszar: infrastruktura

Tabela 14: Analiza TOWS/SWOT – obszar infrastruktura.

Mocne strony		Słabe strony	
Zadowalająca infrastruktura sportowo rekreacyjna (stadion, siłownia zewnętrzna, sale gimnastyczne, ścieżki rowerowe, szlaki piesze, boiska wielofunkcyjne, place zabaw, wypożyczalnia sprzętu wodnego w Potęgowie, kąpielisko w Strzepczu)	21	Niedobór środków własnych gminy, związany z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów	19
Korzystne położenie komunikacyjne Gminy Linia	19	Niezadowalający stan infrastruktury drogowej: zły stan części dróg gminnych, niewystarczająca ilość chodników, brak miejsc parkingowych, zła sieć dróg	14
Sieć kanalizacyjna i wodociągowa	18	Braki w infrastrukturze edukacyjnej – przedszkolnej: brak przedszkoli i żłobka	14
Rozwinięta infrastruktura kulturalno- oświatowa (GDK, szkoły, biblioteki, świetlice)	14	Niewystarczający dostęp do internetu, słaby sygnał, powolne działanie	14
Atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze (jeziora, łąka) sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki	10	Niewystarczające wyposażenie szkół i bibliotek	14
Dostępność terenów pod budownictwo mieszkaniowe	9	Brak komunikacji kolejowej	9
Dobre wyposażenie OSP	9	Infrastruktura publiczna: zły stan Urzędu Gminy budynek wymaga modernizacji i rozbudowy z uwzględnieniem jego funkcji	9
		Dojazd osób starszych na terenie gminy	7
Łączna wartość wagowa:	100	Łączna wartość wagowa:	100
Szanse		Zagrożenia	
Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych w tym funduszy UE na lata 2014-2020	25	Ograniczenia wynikające z ochrony przyrody (Kaszubski Park Krajobrazowy)	20
Modernizacja sieci dróg regionalnych i rozbudowa infrastruktury towarzyszącej (chodników, parkingów)	25	Rosnące koszty inwestycji związanych z infrastrukturą	20
Możliwość rozbudowy turystycznej i okołoturystycznej poprzez budowę sieci regionalnych ścieżek rowerowych	20	Niszczenie dróg stwarzające niebezpieczeństwo dla użytkowników	20
Zwiększenie dostępności do internetu poprzez przeprowadzenie linii światłowodowej	10	Zmieniające się przepisy utrudniające rozwój inwestycji	20
Zwiększenie wykorzystania źródeł energii odnawialnej, a tym samym wzrost dbałości o środowisko naturalne	10	Wzrost natężenia ruchu pojazdów i związane z tym zanieczyszczenie środowiska i hałasu	20
Rozbudowa sieci komunikacyjnej poprzez budowę kolei	10		
Łączna wartość wagowa:	100	Łączna wartość wagowa:	100

Obszar: kapitał ludzki**Tabela 15: Analiza TOWS/SWOT – obszar kapitał ludzki.**

Mocne strony		Słabe strony	
Bogate kaszubskie dziedzictwo kulturowe (zwyczaje, tradycje, książki, haft, język kaszubski w szkołach)	20	Niewielka ilość organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, animatorów kultury i rzemiosła (liderów lokalnych)	14
Działania kulturalno-sportowe m.in. GDK - duża ilość imprez, uroczystości, LZS, dostępność obiektów sportowych	20	Brak niektórych specjalistycznych usług medycznych	13
Aktywnie działające organizacje pozarządowe i sekcje GDK (zespoły, orkiestra, chór, osp, dobrze działające stowarzyszenia - KGW, Bądźmy Razem)	18	Duża liczba osób korzystających z systemu opieki społecznej	13
Dobry dostęp do podstawowej opieki medycznej	17	Brak perspektyw pracy i szerzenie się procederu pracy na "czarno" szczególnie w przypadku kobiet	13
Wysoki poziom pracowników oświaty, pracowników administracji publicznej, zasobów kadrowych w przedsiębiorstwach prywatnych i młodzieży	13	Odpyły młodych mieszkańców do dużych ośrodków	9
Wysoki poziom edukacji ekologicznej	12	Niewystarczające i nieadekwatne wykształcenie ludności do potrzeb rynku pracy	9
		Niedostosowanie obiektów pełniących funkcje społeczne do potrzeb osób niepełnosprawnych	8
		Niski stopień tożsamości z kulturą kaszubską osób młodych	8
		Brak zaangażowania ludzi w działania kulturalno-sportowe, społeczne, edukacyjne	8
		Zagrożenie patologią (przemoc, alkoholizm, narkomania, wykluczenie społeczne)	5
Łączna wartość wagowa:	100	Łączna wartość wagowa:	100
Szanse		Zagrożenia	
Wykorzystanie środków zewnętrznych na projekty związane z rozwojem społeczeństwa, edukację dzieci, integrację społeczną i walkę z bezrobociem	40	Niedobór środków własnych gminy, związanych z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów min na kulturę, edukację, sport	30
Poprawa stanu zdrowia mieszkańców poprzez wzrost jakości i pakietu usług medycznych i realizacji programów profilaktyki zdrowia	30	Ubożenie społeczeństwa	25
Propagowanie zdrowego stylu życia	30	Zagrożenie migracyjne: ucieczka młodych i wykształconych ludzi do miast i za granicę w celach zawodowo-ekonomicznych	20
		Pogorsząca się sytuacja w służbie zdrowia rzutująca na stan zdrowia społeczności lokalnej	15
		Wzrost natężenia ruchu pojazdów - zagrożeniem dla bezpieczeństwa mieszkańców	10
Łączna wartość wagowa:	100	Łączna wartość wagowa:	100

Poniżej przedstawiono matrycę logiczną dla poniższej analizy SWOT/TOWS.

Tabela 16: Matryca logiczna.

Cel główny	Cele szczegółowe	Czynniki zewnętrzne	
		Szanse	Zagrożenia
Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych	1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym	Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych w tym funduszy UE Poprawa stanu zdrowia mieszkańców poprzez wzrost jakości i pakietu usług medycznych i realizacji programów profilaktyki zdrowia	Zmieniające się przepisy utrudniające rozwój inwestycji Pogorsząca się sytuacja w służbie zdrowia rzutująca na stan zdrowia społeczności lokalnej
	1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej	Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych w tym funduszy UE Modernizacja sieci dróg regionalnych i rozbudowa infrastruktury towarzyszącej (chodników, parkingów, etc.) Rozbudowa sieci komunikacyjnej poprzez budowę kolei Zwiększenie dostępności do internetu poprzez przeprowadzenie linii światłowodowej	Rosnące koszty inwestycji związanych z infrastrukturą Zmieniające się przepisy utrudniające rozwój inwestycji Niszczenie dróg stwarzające niebezpieczeństwo dla użytkowników Wzrost natężenia ruchu pojazdów i związane z tym zanieczyszczenie środowiska i hałasu Ograniczenia wynikające z ochrony przyrody (Kaszubski Park Krajobrazowy)
	1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej	Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych w tym funduszy UE Możliwość rozbudowy turystycznej i okołoturystycznej poprzez budowę sieci regionalnych ścieżek rowerowych	Rosnące koszty inwestycji związanych z infrastrukturą Zmieniające się przepisy utrudniające rozwój inwestycji
	1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku	Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych w tym funduszy UE Zwiększenie wykorzystania źródeł energii odnawialnej, a tym samym wzrost dbałości o środowisko naturalne	Rosnące koszty inwestycji związanych z infrastrukturą Zmieniające się przepisy utrudniające rozwój inwestycji Ograniczenia wynikające z ochrony przyrody (Kaszubski Park Krajobrazowy)

Cel strategiczny 2 Kapitał ludzki – potencjał społeczny jako podstawa rozwoju lokalnego	2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców	Wykorzystanie środków zewnętrznych na projekty związane z rozwojem społeczeństwa, edukację dzieci, integrację społeczną i walkę z bezrobociem ↔ Propagowanie zdrowego stylu życia	Niedobór środków własnych gminy, związanych z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów min na kulturę, edukację, sport Ubożenie społeczeństwa
	2.2. Wsparcie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej.	Wykorzystanie środków zewnętrznych na projekty związane z rozwojem społeczeństwa, edukację dzieci, integrację społeczną i walkę z bezrobociem ↔ Promocja regionu poprzez popularyzację i rozwój kultury kaszubskiej	Niedobór środków własnych gminy, związanych z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów min na kulturę, edukację, sport Ubożenie społeczeństwa
	2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej.	Wykorzystanie środków zewnętrznych na projekty związane z rozwojem społeczeństwa, edukację dzieci, integrację społeczną i walkę z bezrobociem ↔	Niedobór środków własnych gminy, związanych z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów min na kulturę, edukację, sport

Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną	3.1. Wsparcie sektora rolnego	Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji rozwojowych dla podmiotów gospodarczych i jednostek samorządu terytorialnego Dbłość o środowisko i zasoby naturalne poprzez rozwój OZE i propagowanie postaw ekologicznych Ożywienie gospodarcze regionu	Trudności wynikające z dostępu i pozyskiwania środków zewnętrznych Rosnące zanieczyszczenie środowiska Emigracja wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi za granicę lub do większych miast w celach ekonomiczno-zawodowych Starzenie się społeczeństwa Ubożenie społeczeństwa
	3.2. Wsparcie przedsiębiorczości	Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji rozwojowych dla podmiotów gospodarczych i jednostek samorządu terytorialnego Dbłość o środowisko i zasoby naturalne poprzez rozwój OZE i propagowanie postaw ekologicznych Ożywienie gospodarcze regionu	Trudności wynikające z dostępu i pozyskiwania środków zewnętrznych Emigracja wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi za granicę lub do większych miast w celach ekonomiczno-zawodowych Starzenie się społeczeństwa Ubożenie społeczeństwa Wzrost zadłużenia firm w stosunku do ZUS i bankructwo systemu emerytalnego
	3.3. Wsparcie dla turystyki	Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji rozwojowych dla podmiotów gospodarczych i JST Rozwój i popularyzacja turystyki i agroturystyki z uwzględnieniem trendu na aktywny wypoczynek na terenach wiejskich oddalonych od dużych miast Promocja regionu poprzez popularyzację i rozwój kultury kaszubskiej Dbłość o środowisko i zasoby naturalne poprzez rozwój OZE i propagowanie postaw ekologicznych Ożywienie gospodarcze regionu	Trudności wynikające z dostępu i pozyskiwania środków zewnętrznych Emigracja wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi za granicę lub do większych miast w celach ekonomiczno-zawodowych Starzenie się społeczeństwa Ubożenie społeczeństwa Konkurencyjność sąsiadujących gmin Rosnące zanieczyszczenie środowiska

Wyróżniamy się 4 rodzaje strategii:

- strategia agresywna,
- strategia konserwatywna,
- strategia konkurencyjna,
- strategia defensywna.

Po analizie powyższych danych i weryfikacji słabych i mocnych stron jak również szans i zagrożeń należy zaznaczyć, że pozycja Gminy Linia wpisuje się w model konkurencyjno-defensywny. W Gminie Linia we wszystkich diagnozowanych obszarach przeważają słabe strony nad mocnymi, w otoczeniu natomiast szczególnie w obszarze „Infrastruktura”, (tu w szczególności w oparciu o rozbudowę infrastruktury turystycznej), w otoczeniu istnieją realne szanse na rozwój gminy (programowanie dotacyjne 2014-2020, możliwość podjęcia współpracy w modelu ppp).

Model konkurencyjny „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” koncentruje się na wykorzystaniu pojawiających się szans, przy jednoczesnej redukcji lub eliminacji jej słabych stron, w oparciu o budowę konkurencyjnej gminy wykorzystującej pojawiające się szanse na jej rozwój. W ramach realizacji strategii konkurencyjnej rozwoju gminy powinny być realizowane następujące działania: powiększanie zasobów finansowych poprzez sukcesywne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, ulepszanie produktów i infrastruktury, zwiększanie aktywności społecznej i administracyjnej.

Wyniki przeprowadzonej analizy wskazują również na fakt, że w obszarze kapitału ludzkiego czy gospodarki Gmina Linia jest wyraźnie pozbawiona istotnych mocnych stron. Sytuacja ta wpisuje się w format strategii defensywnej. Istotą przezwyciężenia tego stanu jest podjęcie działań związanych z podjęciem współpracy z innymi podmiotami zewnętrznymi zarówno na szczeblu krajowym jak i zagranicznym w celu uspołnienia wizji rozwoju regionu na przykład w oparciu o działania lokalnych grup działania: LGD „Kaszubska Droga”, LGR „Pradolina Łeby”. Kierunek rozwoju Gminy Linia określić można jako turystyczny, co znajduje swoje uzasadnienie w atutach (mocnych stronach) gminy tj.:

- atrakcyjnym położeniu geograficznym: walory krajobrazowe (lasy, jeziora, dolina Łeby) sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji i wypoczynku, a także powstawaniu gospodarstw agroturystycznych,
- zadowalającej infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej (stadion, siłownia zewnętrzna, sale gimnastyczne, ścieżki rowerowe, szlaki piesze, boiska wielofunkcyjne, place zabaw, wypożyczalnia sprzętu wodnego w Potęgowie, strzeżone miejsce do kąpieli w Strzeczcu) sprzyjającej rozwojowi działalności turystycznej i okołoturystycznej.

Wiodącymi produktami turystycznymi powinny stać się: turystyka krajoznawcza, weekendowa, wypoczynkowa, turystyka aktywna, agroturystyka oraz wędkarstwo.

Nie bez znaczenia pozostaje dziedzictwo kulturowe tego obszaru. Bogata kultura i tradycja kaszubska pozwalają na kreację produktu lokalnego (z możliwością wykorzystania jako bazy kuchni regionalnej, rzemiosła czy pszczelarstwa), organizację imprez i wydarzeń artystycznych promujących gminę i jej wartości historyczno-kulturowe.

W wyniku dyskusji nad zasobami wewnętrznymi oraz otoczeniem Gminy Linia, a także w oparciu o wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej, przeprowadzonej analizy SWOT i nakreślonego kierunku rozwoju, można sformułować kilka wyzwań społeczno-gospodarczych, stojących przed gminą.

Istotą rozwoju Gminy Linia powinno być świadome i maksymalne wykorzystanie atutów gminy (położenie, walory krajobrazowe i naturalne, skomunikowanie obszaru) w zakresie dynamizowania rozwoju gospodarczego i jego ukierunkowania na działalność turystyczną. Ważnym wyzwaniem jest dbałość o promocję gminy w kontekście szerokiego rozpropagowania bardzo oryginalnej kaszubskiej oferty kulturowej (kultura ludowa, zabytki, tradycje), która aktualnie prowadzona jest w niewystarczającym zakresie, a decyduje o wizerunku gminy. Do pozostałych wyzwań o charakterze strategicznym zaliczyć należy aktywizację społeczności lokalnej oraz rozwój usług publicznych. Poniżej przedstawiono wyzwania rozwojowe Gminy Linia do 2022 r.:

- Rozwój infrastruktury technicznej i szerszy dostęp do usług publicznych to wyzwania stojące przez Gminą Linia. Szczególnie ważna jest dbałość o budowę i jakość oferty usług publicznych, kierowanych do mieszkańców (w tym potencjalnych – nowych osadników). Istotny jest podnoszenie standardu usług edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, administracyjnych. To właśnie kompleksowa oferta społeczna nierzadko decyduje o jakości kapitału społecznego i atrakcyjności dla nowego osadnictwa. Uzupełnieniem powinny być działania mające na celu rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej na terenie gminy w oparciu o standardy bezpieczeństwa i z poszanowaniem środowiska naturalnego oraz świadomego korzystania z zasobów naturalnych. Wobec ogólnokrajowych, niekorzystnych tendencji demograficznych, rozwój funkcji osadniczych gminy należy postrzegać jako szansę rozwojową, a każdego nowego mieszkańca jako swego inwestora. Ważnym aspektem w tym kontekście jest także współpraca międzysektorowa (z organizacjami pozarządowymi) na rzecz rozwoju i poprawy efektywności niektórych usług publicznych oraz ciągłe doskonalenie systemów zarządczych, które bezpośrednio wpływają na jakość usług administracyjnych.
- Sukcesywne budowanie nowego profilu gospodarczego z ukierunkowaniem na rozwój turystyki – w przyszłości działania te mogą stanowić rozwiązanie dla istniejących problemów społecznych oraz zapewnić stabilizację dla finansów publicznych. Zbudowanie nowego profilu gospodarczego gminy uzależnione jest od wielu czynników i inwestycji m. in. z rozbudową infrastruktury technicznej w tym modernizacją dróg, rozbudową infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej. Kontekst globalnych trendów ekonomicznych sugeruje ukierunkowanie zmian na poszukiwanie luk rynkowych o charakterze lokalnym i regionalnym w kontekście tworzenia marki lokalnej. Celem jest budowanie marki w otoczeniu poprzez oryginalne przedsięwzięcia kulturalne, które z jednej strony powinny przełożyć się na wzrost zainteresowania Gminą Linia i Kaszubami wśród potencjalnych odwiedzających, a z drugiej strony przyczynić do wzrostu zamożności mieszkańców i w konsekwencji wykreować wewnętrzny popyt na rynku. Ten zaś ma szansę stanowić podstawowe uzasadnienie dla podejmowania różnych działalności gospodarczych zorientowanych na ponadlokalnych nabywców, w tym świadczących usługi rynkowe w ramach przemysłów czasu wolnego. Oryginalność wybranych produktów kulturowo-turystycznych aktualnie zapewniają instytucje publiczne i pozarządowe działające na terenie gminy (np. konkurs wojewódzki „Haft kaszubski” organizowany od 1996 roku polegający na prezentacji prac z haftem wszystkich szkół kaszubskich, czy festyn muzyczny „Lato na

Kaszubach” organizowany corocznie w lipcu w Lini, promujący kulturę kaszubską). Regionalną pozycję Gminy Linia musi potwierdzać wiele inicjatyw, szeroko popularyzowanych i tworzących spójną markę gminy. Wymagany jest nowy spójny wizerunek, łączący tradycje rzemieślnicze z tradycją oraz z walorami kulturowymi i rekreacyjnymi. Oryginalność niektórych produktów terytorialnych, jakie mogą być przedmiotem konsumpcji dla mieszkańców, turystów, inwestorów odwiedzających Gminę Linia powinna być traktowana jako ważny argument w działaniach promocyjnych. Kaszubskie krajobrazy, malownicze łąki, jeziora i dolina Łeby, bogactwo historyczne i kulturowe to potencjały nadające się nie tylko do turystyczno-rekreacyjnego wykorzystania. Należy aktywnie zaangażować się w tworzenie ich dostępności, przy zachowaniu warunków zrównoważonego korzystania z ich walorów, ale jednocześnie zapewnienia szans na uzyskiwanie korzyści, nie tylko finansowych, ale również oddziałujących na wizerunek całej Gminy.

- Inicjowanie aktywności mieszkańców. Problem bierności niektórych środowisk lokalnych jest konsekwencją zaistnienia wielu czynników, z których warunki ekonomiczne są najłatwiej dostrzegalne wśród negatywnie oddziałujących, ale niekoniecznie najtrudniejsze do pokonania. Skala zaniedbań społecznych, w tym braków inicjatyw instytucji publicznych jest różna i w wielu miejscach wskazać można grupy osób bardzo zaangażowanych w likwidację skutków niepożądanych zjawisk, choć są również obszary pojawiania się konfliktów. Problemy występowania patologii społecznych, dziedziczenia ubóstwa czy wykluczenia obserwowane są w wielu miejscach całego województwa i nie są cechą charakterystyczną wyłącznie dla Gminy Linia. Problemy w zakresie kapitału ludzkiego stanowią duże zagrożenie dla realizacji wyzwań gospodarczych i wizerunkowych, w związku z powyższym powinny stanowić istotną część strategii.

Przeciwdziałanie niekorzystnym tendencjom społecznym powinno być realizowane m.in. poprzez utrzymywanie wysokiej jakości kształcenia, angażowanie mieszkańców do świadomego udziału w kulturze oraz inicjatywach lokalnych, kreowanie wartości przedsiębiorczych i estetycznych, pobudzaniu aktywności zawodowej i decyzyjnej mieszkańców. Przyczyni się to w przyszłości do zapewnienia odpowiedniej zaradności i przedsiębiorczości społeczności lokalnej (wyrażanej np. poprzez zakładanie działalności gospodarczych: powstawanie nowych punktów usługowych gastronomicznych i noclegowych, atrakcji turystycznych i rekreacyjnych). Istotne jest także wspieranie inicjatyw integrujących mieszkańców gminy tak, aby przyczyniały się do tworzenia lokalnych społeczności, w rozumieniu samodzielnych małych grup, pomagających rozwiązywać codzienne problemy.

Poniżej zaprezentowano warianty rozwoju Gminy Linia z uwzględnieniem zakresu tematycznego analizy TOWS/SWOT jak również tendencji rozwojowych: pesymistyczny, pośredni oraz optymistyczny z uwzględnieniem obszarów tematycznych analizy, czyli infrastruktury, gospodarki i kapitału ludzkiego.

Tabela 17: Warianty rozwoju Gminy Linia.

Wariant pesymistyczny	Wariant pośredni	Wariant optymistyczny
Infrastruktura		
Infrastruktura publiczna na terenie Gminy Linia ulega degradacji lub jej stan utrzymywany jest na dotychczasowym poziomie. Gmina nie korzysta z środków zewnętrznych, w tym głównie środków UE.	Infrastruktura publiczna na terenie Gminy Linia ulega stopniowej modernizacji i rozbudowie w oparciu o możliwości i dostępność środków zewnętrznych, w tym głównie środków UE, a także kondycję finansową gminy.	Gmina Linia jest miejscem wyposażonym w rozwiniętą i nowoczesną infrastrukturę (przede wszystkim turystyczną i zmodernizowane szlaki komunikacyjne), przyjaznym społeczności lokalnej i środowisku, gdzie wykorzystuje się z sukcesem zewnętrzne środki finansowania projektów.
Rezygnacja z realizacji projektów wykorzystujących OZE wobec niewystarczającej dostępności zewnętrznych źródeł finansowania, co radykalnie wpływa na stan środowiska naturalnego i warunki bytowe mieszkańców.	Gmina w ograniczonym zakresie realizuje projekty związane z wykorzystaniem OZE, promując proekologiczny wizerunek gminy.	Gmina Linia staje się miejscem proekologicznym, gdzie realizowane są inwestycje z wykorzystaniem OZE w oparciu o finansowanie zewnętrzne, co ma przełożenie na charakterystykę energetyczną.
Pogłębia się zróżnicowanie w poziomie życia mieszkańców, obecności patologii i stopnia wykluczenia społecznego.	Stopniowe obniżanie w zróżnicowaniu w poziomie życia mieszkańców, obecności patologii i stopnia wykluczenia społecznego.	Gmina Linia staje się miejscem o minimalnym zróżnicowaniu w poziomie życia mieszkańców, obecności patologii i stopnia wykluczenia społecznego.
Gospodarka		
Brak infrastruktury publicznej o odpowiedniej jakości w połączeniu z nieskuteczną promocją gospodarczą powodują, że nie udają się próby pozyskania inwestorów zewnętrznych, a potencjał dotyczący konkurencyjności gospodarczej gminy jest bardzo niski. Wobec tego w skali lokalnej nie powstają mikro- i małe przedsiębiorstwa.	Gmina stopniowo uzupełnia braki w infrastrukturze publicznej i wdraża działania z zakresu promocji gospodarczej oraz sukcesywnie pozyskuje inwestorów zewnętrznych, a potencjał dotyczący konkurencyjności przedsiębiorstw wobec firm spoza Powiatu jest bardzo niski. Wobec tego mikro- i małe przedsiębiorstwa nie powstają i nie rozwijają się.	W gminie inwestują inwestorzy zewnętrzni i następuje intensywny rozwój lokalnych przedsiębiorstw, co generuje tworzenie nowych, trwałych miejsc pracy w Gminie Linia.
Występuje duże bezrobocie, likwidacja przedsiębiorstw i wzrost negatywnych zjawisk w zakresie kapitału ludzkiego i społecznego. Społeczność lokalna jest bierna przedsiębiorczo, a gmina nie realizuje projektów aktywizacyjnych.	Bezrobocie stopniowo spada, a lokalne przedsiębiorstwa powoli się rozwijają, powstają nowe miejsca pracy. Społeczność lokalna jest pobudzana zawodowo w oparciu o realizację przez gminę projektów aktywizacyjnych w oparciu o wykorzystanie funduszy zewnętrznych w tym UE.	Gmina Linia to miejsce o niskim bezrobociu, intensywnie rozwijającej się przedsiębiorczości lokalnej i aktywnej społeczności, gdzie efektywnie realizowane są projekty aktywizujące zawodowo.
Gmina i jej mieszkańcy nie wykorzystują dostępnego potencjału przyrodniczego, kulturowego i infrastrukturalnego	Gmina i jej mieszkańcy wykorzystują dostępny potencjał przyrodniczy, kulturowy i infrastrukturalny do rozwoju	Gmina Linia jest miejscem, gdzie efektywnie wykorzystywany jest potencjał przyrodniczy, kulturowy i infrastrukturalny do rozwoju

do rozwoju turystyki i przemysłów kreatywnych i nie prowadzą działań w celu pozyskania inwestorów zewnętrznych. Bariery finansowe uniemożliwiają tworzenie nowych produktów turystycznych i ich promocję. W związku z powyższym następuje stagnacja w rozwoju działalności turystycznej i okołoturystycznej a oferta turystyczna gminy staje się niekonkurencyjna.	turystyki i przemysłów kreatywnych. Podejmowane są działania w celu pozyskiwania inwestorów zewnętrznych, a wykorzystywanie zewnętrznych źródeł finansowania umożliwia tworzenie nowych produktów turystycznych i ich promocję. Następuje stopniowy rozwój działalności turystycznej i okołoturystycznej a oferta turystyczna gminy staje się bardziej konkurencyjna.	turystyki i przemysłów kreatywnych. Marka produktów lokalnych jest znana, a oferta turystyczna gminy jest konkurencyjna (rozbudowana baza noclegowa w postaci gospodarstw agroturystycznych, tereny rekreacyjno-sportowe nad jeziorami, liczne wydarzenia promujące kulturę kaszubską) i cieszy się uznaniem.
Nie rozwija się produkcja i sprzedaż OZE. Pojawiają się co prawda nowe, konkurencyjne technologie w tym zakresie to jednak przedsiębiorstwa lokalne nie mogą ich wykorzystać ze względu na brak środków finansowych na ich adaptację.	Stopniowo rozwija się produkcja i sprzedaż OZE. Pojawiają się nowe, konkurencyjne technologie a przedsiębiorcy lokalni wykorzystują je w miarę swoich możliwości finansowych.	Gmina staje się miejscem efektywnej produkcji i sprzedaży OZE – miejscem samowystarczalnym energetycznie. Przedsiębiorstwa lokalne w pełni korzystają z nowych, konkurencyjnych technologii w oparciu o maksymalne wykorzystanie środków finansowania zewnętrznego.
Kapitał ludzki		
Nie powstają nowe miejsca pracy, następuje gwałtowne ubożenie społeczeństwa i występowanie patologii.	Stopniowo powstają nowe miejsca pracy, następuje zahamowanie procesu ubożenia społeczeństwa, a gmina realizuje programy zapobiegania patologii.	Gmina staje się miejscem, gdzie społeczeństwo się bogaci, a ilość zjawisk patologicznych jest znikoma.
Oferta edukacyjna jest nieadekwatna do potrzeb lokalnego rynku pracy, brak środków finansowych uniemożliwia realizację programów edukacyjnych.	Oferta edukacyjna jest sukcesywnie wzbogacana i dostosowywana do potrzeb lokalnego rynku pracy, stopniowo wdrażane są projekty edukacyjne – jednak następuje to w ograniczonym zakresie i w oparciu o dostęp do finansowania zewnętrznego. Odnotowuje się niski poziom współpracy ośrodków edukacyjnych z przedsiębiorcami.	Oferta edukacyjna jest dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy. Ośrodki edukacyjne efektywnie współpracują z przedsiębiorcami. Realizowane są nowe programy edukacyjne.
Gmina nie współpracuje z PUP i innymi podmiotami (JST czy NGO) w zakresie wspólnych projektów publicznych (w zakresie przeciwdziałania patologiom i społecznemu wykluczeniu, tworzenia warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości).	Tworzone są próby współpracy gminy z PUP i innymi podmiotami (JST czy NGO) w zakresie wspólnych projektów publicznych (w zakresie przeciwdziałania patologiom i społecznemu wykluczeniu, tworzenia warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości).	Gmina trwale i efektywnie współpracuje z PUP i innymi podmiotami (JST czy NGO) w zakresie wspólnych projektów publicznych (w zakresie przeciwdziałania patologiom i społecznemu wykluczeniu, tworzenia warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości).
W wyniku biernych postaw społecznych oraz braku możliwości	Społeczność lokalna stopniowo się aktywizuje. Powstają nieliczne	Mieszkańcy gminy są aktywni społecznie. Powstają nowe NGO i

lub umiejętności pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację działań własnych następuje rozpad NGO oraz grup niesformalizowanych, co wpływa na spadek aktywności obywatelskiej.	nowe NGO i grupy nieformalne, które starają się w miarę możliwości wykorzystywać finansowanie zewnętrzne w tym fundusze UE do realizacji projektów pro społecznych.	grupy nieformalne, które wykorzystują finansowanie zewnętrzne w tym fundusze UE do realizacji projektów pro społecznych i nawiązują współpracę zewnętrzną z innymi podmiotami.
Czynniki zewnętrzne		
Kryzys ekonomiczno-gospodarczy		
Pogłębiający się kryzys w Polsce i na świecie powoduje, „kurczenie” się gospodarki. Przedsiębiorstwa w skali globalnej przenoszą swoje produkcje i usługi w miejsca, gdzie mogą uzyskać największe przewagi wobec obniżania kosztów i wewnętrznych restrukturyzacji, czyli do Azji i Afryki. Następują obostrzenia formalno-prawne dla przedsiębiorców. Sytuacja ta uderza w rynek konsumentów, który gwałtownie się kurczy.	Stagnacja w Polsce i w Europie, przy rozwoju gospodarczym na świecie powoduje, że przedsiębiorstwa na tym obszarze utrzymują niską stopę rozwoju, a proces przenoszenia produkcji i usług nadal omija Europę i Polskę. Ma miejsce powolny wzrost popytu na produkty i usługi, oferowane na terenie Gminy Linia przez konsumentów z i spoza gminy, a tym samym powolny aczkolwiek konsekwentny rozwój gospodarczy.	Utrwala się rozwój gospodarczy w Polsce oraz na świecie, co jest równoznaczne z wysoką stopą rozwoju przedsiębiorstw i wzrostem potrzeb konsumenckich. Polska staje się miejscem nowych inwestycji i lokacji mocy produkcyjnych, co powoduje także powstawanie nowych, rodzimych przedsiębiorstw na poziomie lokalnym i regionalnym. Firmy w sposób elastyczny dostosowują swoją ofertę do cyklów koniunkturalnych.
Polityka regionalna		
Gmina Linia i powiat wejherowski nie są obiektem polityki spójności, realizowanej w ramach województwa pomorskiego. Sytuacja finansowa gminy jest niestabilna. Nie istnieją możliwości zapewnienia wkładu własnego dla projektów infrastrukturalnych i miękkich, współfinansowanych ze środków UE i dodatkowo niska efektywność zarządzania funduszami UE.	Gmina Linia staje się obszarem regionalnej polityki spójności, realizowanej w ramach województwa pomorskiego i powiatu wejherowskiego, jednak postrzegany jako obszar problemowy i zmarginalizowany. Krajowy wymiar polityki samorządowej jest postrzegany jako neutralny. Sytuacja finansowa gminy jest stabilna. Problemem jest efektywność procesu zarządzania funduszami UE (względy polityczne odgrywają rolę przy wyborze projektów, zwłaszcza infrastrukturalnych) na poziomie regionalnym i krajowym.	Gmina Linia jest istotnym obszarem regionalnej i lokalnej polityki spójności, postrzegany jako znaczący potencjał przestrzenny i gospodarczy i społeczny. Występuje wysoka efektywność zarządzania funduszami UE (myślenie strategiczne i rzeczywiste potrzeby beneficjentów odgrywają kluczową rolę w procesie wyborów projektów, zwłaszcza infrastrukturalnych) na poziomie regionalnym i krajowym.

III. Plan strategiczny

Plan strategiczny to komplementarny plan rozwoju Gminy Linia, dotyczący alokacji zasobów i priorytetów potrzebnych do realizacji misji i celów strategicznych, z uwzględnieniem działań długookresowych.

6. Wizja, misja, cele

Wizja rozwoju Gminy Linia określa stan docelowy w 2022 roku, do którego władze lokalne oraz jej partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z potencjału gminy oraz szans i możliwości zewnętrznych. Stan docelowy określony w wizji strategicznej przewiduje osiągnięcie trwałego, wielokierunkowego rozwoju gminy. Wizja rozwoju Gminy Linia stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2022 roku.

Na wizję rozwoju Gminy Linia składają się następujące elementy:

- Infrastruktura: w ramach tego obszaru zakłada się dążenie do poprawy infrastruktury technicznej poprzez modernizację dróg, remontów poboczy, budowę parkingów i chodników, modernizację obiektów użyteczności publicznej, realizacja projektów w oparciu o wykorzystanie OZE i w kontekście dbałości o stan zachowania środowiska naturalnego i walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy;
- Gospodarka: w ramach tego aspektu zakłada się wielofunkcyjny rozwój gminy, szczególnie poprzez rozwój i turystyki, stworzenie marki lokalnej, wspieranie małej przedsiębiorczości poprzez stworzenie dogodnych warunków rozwoju lokalnym przedsiębiorcom i inwestorom zewnętrznym, wsparcie dla gospodarstw rolnych i tworzenie zorganizowanych grup rolników w celu zwiększenia konkurencyjności produkcji rolniczej;
- Kapitał ludzki tj. społeczność lokalna: w tej materii należy dążyć do stworzenia atrakcyjnych warunków mieszkaniowych oraz dążenie do zatrzymania młodych ludzi na terenie gminy w celu utrzymania dodatniego wskaźnika przyrostu naturalnego, stworzenia kompleksowej infrastruktury społecznej poprzez wzrost jakości do usług w zakresie opieki zdrowotnej, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, infrastruktury oświatowej, socjalnej oraz zwiększenie dostępu do usług wymienionych sektorów, a także rozwoju sportu i działalności kulturalnej w gminie oraz zwiększenie ilości zajęć w tzw. czasie wolnym dla dzieci i młodzieży oraz organizacji życia kulturalnego mieszkańców i integracji społecznej. Misja Gminy Linia konkretyzuje kierunek rozwoju oraz w zwięzły sposób precyzuje istotę działań gminy oraz podstawowe zadania do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

Poniższy schemat obrazuje strukturę przyczynowo-skutkową opracowania rdzenia strategii dotyczącej określenia spójnej wizji rozwoju Gminy Linia.

Ilustracja 18: Struktura przyczynowo-skutkowa opracowania rdzenia strategii dotyczącej określenia spójnej wizji rozwoju Gminy Linia.

7. Plan strategiczny i operacyjny

Rozwój Gminy Linia jest równoznaczny ze wzrostem warunków bytowych społeczności lokalnej w kontekście zwiększenia dostępu do usług publicznych i poprawy stanu infrastruktury technicznej na terenie gminy. Istotne są zatem działania z zakresu modernizacji infrastruktury komunikacyjnej i

technicznej, propagowanie OZE i rozwiązań przyjaznych środowisku, a także rozwój zaplecza stanowiącego o bezpieczeństwie publicznym.

Tabela 18: Plan operacyjny dla celu strategicznego 1.

CEL 1 STRATEGICZNY: Poprawa warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych.		
Cel Operacyjny 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym.		
Działania / zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Budowa przedszkola samorządowego.	2015-2022	Gmina, partnerzy prywatni (firmy)
Modernizacja budynków użyteczności publicznej – rozbudowa budynku Urzędu Gminy w Lini.	2015-2022	Gmina
Wsparcie doradcze i finansowe dla podmiotów realizujących zadania z zakresu szerzenia kultury, czytelnictwa i integracji (GOK, biblioteki, świetlice wiejskie).	2015-2022	Gmina, podmioty prywatne (firmy), NGO, grupy nieformalne
Dokończenie prac związanych z rozbudową Zespołu Szkół w Lini	2017-2022	Gmina
Budowa nowego obiektu biblioteki gminnej lub jej relokacja	2017-2022	Gmina
Cel Operacyjny 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej.		
Działania/zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej i budowa nowych ścieżek rowerowych.	2015-2022	Powiat, Gmina, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
Rozbudowa infrastruktury komunalnej.	2015-2022	Gmina
Przeprowadzenie światłowodu.	2015-2022	Gmina
Cel Operacyjny 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej.		
Działania/zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Budowa i rozbudowa infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej przy zbiornikach wodnych i w miejscach atrakcyjnych turystycznie (w tym budowa ośrodka wypoczynkowego w Potęgowie).	2015-2022	Gmina, partnerzy prywatni, firmy, NGO, grupy nieformalne
Zakup sprzętu wodnego i sportowo-rekreacyjnego.	2015-2022	Gmina, partnerzy prywatni, firmy, NGO, grupy nieformalne
Cel Operacyjny 1.4. Rozbudowa infrastruktury przyjaznej środowisku.		
Działania/zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Realizacja projektów wykorzystujących OZE w obiektach publicznych i prywatnych.	2015-2022	Gmina, partnerzy prywatni, osoby fizyczne, NFOŚ, WFOŚ
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej (hydrofornia, Urząd Gminy, zaplecze socjalne stadionu) i prywatnej.	2015-2022	Urząd marszałkowski, Gmina
Termomodernizacja obiektów użyteczności prywatnej.	2015-2022	Gmina, podmioty prywatne, osoby fizyczne, NFOŚ, WFOŚ

Kapitał ludzki umożliwia osiągnięcie założonych celów oraz korzyści w obrębie wspólnoty, bazując na wzajemnych relacjach społecznych i zaufaniu. Istotne są zatem działania z zakresu integracji i aktywizacji mieszkańców Gminy Linia, a także poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej, w tym osób długotrwale bezrobotnych i promowanie różnych form edukacji pozaszkolnej w tym kształcenia ustawicznego osób starszych. Powyższe działania wpłyną na optymalne wykorzystanie kapitału ludzkiego gminy, jego aktywizację i ochronę.

Tabela 19: Plan operacyjny dla celu strategicznego 2.

CEL 2 STRATEGICZNY: Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia.		
Cel Operacyjny 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców.		
Działania / zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej, w tym osób długotrwale bezrobotnych.	2015-2022	PUP, PFRON, Gmina, GOPS, firmy, NGO, grupy nieformalne
Promowanie różnych form edukacji pozaszkolnej w tym kształcenia ustawicznego osób starszych.	2015-2022	PUP, PFRON, Gmina, GOPS, podmioty oświatowe, firmy, NGO, parafie, GDK, grupy nieformalne
Działania na rzecz podniesienia efektywności współpracy między samorządem gminy a organizacjami pozarządowymi w celu prowadzenia wspólnej polityki społecznej.	2015-2022	Gmina, GOPS, firmy, NGO, parafie, GDK, grupy nieformalne
Utworzenie spółdzielni socjalnej.	2015-2022	PUP, PFRON, Gmina, GOPS, firmy, NGO, grupy nieformalne, parafie, GDK, osoby bezrobotne
Pomoc psychologiczna, prawna, organizacyjna i wizerunkowa dla osób bezrobotnych i niepełnosprawnych.	2015-2022	PUP, PFRON, Gmina, GOPS, firmy, NGO, parafie, GDK, grupy nieformalne, osoby prywatne
Wspieranie organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych aktywizujących społeczność lokalną.	2015-2022	Gmina, GOPS, podmioty oświatowe, firmy, NGO, grupy nieformalne, parafie, GDK, osoby prywatne
Promowanie edukacji proekologicznej i prozdrowotnej wśród mieszkańców.	2015-2022	Gmina, GOPS, ośrodek zdrowia, podmioty oświatowe, firmy, NGO, grupy nieformalne, parafie, GDK, osoby prywatne
CEL OPERACYJNY 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej.		
Działania/zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Wspieranie działań z zakresu promocji tradycji i kultury kaszubskiej: wystawa haftu kaszubskiego, przegląd orkiestr dętych, przegląd chórów, konkursy.	2015-2022	Gmina, GDK, media: prasa, tv, radio portale internetowe
Poszerzenie oferty turystycznej gminy poprzez wprowadzenie cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych nawiązujących do historii, tradycji i kultury regionu.	2015-2022	Gmina, GDK, podmioty prywatne, placówki edukacyjne, parafie, NGO, grupy nieformalne

Organizacja działań integracyjnych: LZS, sekcje GDK, orkiestra dęta, zespół taneczny, spotkania seniorów.	2015-2022	Gmina, GDK, podmioty prywatne, placówki edukacyjne, parafie, NGO, grupy nieformalne
Promowanie rodzinnego modelu życia i integracja mieszkańców poprzez organizację festynów, i imprez kulturalnych.	2015-2022	Gmina, GDK, podmioty prywatne, placówki edukacyjne, parafie, NGO, grupy nieformalne
CEL OPERACYJNY 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej.		
Działania/zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Działalność w ramach LGD „Kaszubska Droga”	2015-2022	Gmina, LGD, podmioty prywatne – firmy, NGO, grupy nieformalne, parafie
Działalność w ramach LGR „Pradolina Łeby”	2015-2022	Gmina, LGR, podmioty prywatne – firmy, NGO, grupy nieformalne, parafie
Inicjowanie współpracy z partnerami publicznymi i prywatnymi z terenu kraju i świata: miasta partnerskie w kraju i za granicą, wizyty studyjne krajowe i zagraniczne, wymiana młodzieży.	2015-2022	Gmina, podmioty publiczne i prywatne krajowe i zagraniczne firmy, NGO, grupy nieformalne, parafie

Rozwój gospodarczy Gminy Linia to jeden z najistotniejszych czynników mających wpływ na poziom życia mieszkańców. Prężnie działające gospodarstwa rolne, rozwój przedsiębiorczości to gwarant powstawania nowych miejsc pracy. Główne działania koncentrować się powinny na inicjowaniu zadań z zakresu tworzenia dogodnych warunków do rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości, wspieraniu produktów i rzemiosła lokalnego w kontekście do ogólnego wzrostu konkurencyjności gminy.

W ramach realizacji tego celu podjęte zostaną działania z zakresu doradztwa, dostępu do informacji jak również rozwój współpracy instytucjonalnej na rzecz rozwoju gospodarczego i współpraca z innymi gminami w formie lokalnych grup działania w zakresie wymiany informacji oraz tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych. Alternatywą wspierającą wymienione działania będą z pewnością programy dotacyjne na lata 2014-2020, tu w szczególności Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego czy 6 krajowych programów operacyjnych.

Tabela 20: Plan operacyjny dla celu strategicznego 3.

CEL 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną.		
Cel Operacyjny 3.1. Wsparcie sektora rolnego.		
Działania / zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Pośrednictwo informacyjne dot. działań wspierających rozwój i unowocześnianie rolnictwa, zwłaszcza w oparciu o możliwości związanych z realizacją PROW na lata 2014-2020, PO RYBY.	2015-2022	ARiMR, Gmina, ODR, podmioty prywatne, NGO, grupy nieformalne
Zwiększanie kwalifikacji i wiedzy rolników w zakresie prowadzenia działalności rolniczej oraz modernizacji gospodarstw poprzez usługi doradcze i poradnictwo.	2015-2022	ARiMR, Gmina, ODR, podmioty prywatne, NGO
Budowa nowej strony www gminy w kontekście dostosowania jej do użytkowania przez osoby niepełnosprawne oraz usprawnienia informacji, komunikacji z mieszkańcami.	2015-2022	Gmina, podmioty prywatne, NGO, grupy nieformalne, osoby prywatne

Cel Operacyjny 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości.

Działania/zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Wsparcie przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków prorozwojowych poprzez ułatwianie dostępu do informacji i wiedzy na temat dostępnych instrumentów rozwoju firmy i organizację spotkań dla przedsiębiorców z ekspertami.	2015-2022	Urząd marszałkowski, Gmina, instytucje wdrażające, podmioty prywatne, NGO, grupy nieformalne
Rozwój współpracy instytucjonalnej na rzecz rozwoju gospodarczego i współpraca z innymi gminami i podmiotami prywatnymi w zakresie wymiany informacji oraz tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych.	2015-2022	Urząd marszałkowski, Gmina, JST z woj. pomorskiego i kraju, podmioty prywatne
Edukacja i start projektów PPP.	2015-2022	Gmina, JST z woj. pomorskiego i kraju, podmioty prywatne, NGO, grupy nieformalne

CEL 3.3. Wsparcie dla turystyki.

Działania/zadania	Okres realizacji	Partnerzy
Działania w ramach LGD stymulujące rozwój turystyki regionu – promocja marki „kaszubskie szmaragdy” w ramach LGD „Kaszubska Droga”.	2015-2022	Gmina, LGD, podmioty prywatne, NGO, grupy nieformalne, osoby prywatne
Rozwój współpracy instytucjonalnej na rzecz rozwoju gospodarczego i współpraca z innymi gminami w zakresie wymiany informacji, partnerstwa zagraniczne i lokalne związane z turystyką oraz tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych.	2015-2022	Podmioty ministerialne, Gmina, JST zewnętrzne, podmioty prywatne, NGO, parafie, grupy nieformalne, osoby prywatne
Aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych w tym UE na rozwój działalności turystycznej i okoturystycznej.	2015-2022	Urząd Marszałkowski, ARiMR, ODR, Gmina, podmioty prywatne, NGO, parafie, grupy nieformalne, osoby prywatne
Wsparcie rozwoju form agroturystyki na obszarach wiejskich poprzez tworzenie nowych gospodarstw, rozbudowę i modernizację już istniejących.	2015-2022	ARiMR, ODR, Gmina, podmioty prywatne, NGO, grupy nieformalne, osoby prywatne
Tworzenie i promowanie marki turystycznej gminy w oparciu o legendy i podania, a także w oparciu o kulturę, język, muzykę, tradycję, rękodzieło, obrzędy i kuchnię tradycyjną Kaszubów czy rzemiosło np. pszczelarstwo.	2015-2022	Gmina, GDK, media, podmioty prywatne, NGO, parafie, grupy nieformalne, osoby prywatne
Edukacja z zakresu oferty turystycznej i agroturystyki oraz promocja zasobów turystycznych gminy.	2015-2022	Gmina, GDK, podmioty edukacyjne, podmioty prywatne, NGO, parafie, grupy nieformalne, osoby prywatne
Odbudowa, uatrakcyjnienie i promocja szlaków turystycznych na terenie gminy.	2015-2022	Gmina, podmioty prywatne, PZD, grupy nieformalne, media, RDLP
Inwentaryzacja aktualnej oferty turystycznej i koordynowanie jej rozwoju.	2015-2022	Gmina, podmioty prywatne, NGO, parafie, grupy nieformalne, osoby prywatne

8. Spójność z dokumentami programowymi i strategicznymi wyższego rzędu

„Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2015–2022” jest dokumentem strategicznym uwzględniającym w ramach rozwoju gminy potrzeby społeczności lokalnej w zakresie ładu społecznego, gospodarczego oraz przestrzennego. W założeniach programowych opracowanie koreluje z dokumentami polityki rozwoju zarówno na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.

Strategia Rozwoju Gminy Linia wpisuje się w priorytety i kierunki rozwojowe wskazane w najważniejszych dokumentach, dotyczących polityki rozwoju oraz najistotniejszych z punktu widzenia rozwoju Gminy Linia. Nadmienić należy, że Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 uwzględnia założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Kładzie ona szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe.

Poniższa tabela przedstawia relacje pomiędzy Strategią Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022, a dokumentami wyższego rzędu.

Tabela 21: Relacje pomiędzy Strategią Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 a dokumentami wyższego rzędu.

Cele dokumentów wyższego rzędu	Cele strategiczne „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022”
„Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”	
Cel nadrzędny 1: osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% osób w wieku 20-64 lat, między innymi wskutek zwiększenia liczby pracujących kobiet i osób starszych oraz lepszej integracji migrantów na rynku pracy.	Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Cel nadrzędny 3: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku
Cel nadrzędny 4: podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe.	Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców
Cel nadrzędny 5: wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli.	Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej

	Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
„Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”	
Cel strategiczny nr 1: Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji.	Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Cel strategiczny nr 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki.	Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej
Cel strategiczny nr 4: Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej, 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Cel strategiczny nr 5: Stworzenie Polski Cyfrowej	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej,
Cel strategiczny nr 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.	Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Cel strategiczny nr 8: Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej, 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku
Cel strategiczny nr 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa

	infrastruktury turystycznej, 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku
„Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”	
Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo: Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.	Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki. Cel II.4. Rozwój kapitału. Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych. Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej, 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej
Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna Cel III.1. Integracja społeczna. Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej
„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie”	
Cel 1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej, 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu

	tożsamości lokalnej, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Cel 3.4. Budowanie kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.	Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej
„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”	
Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej, 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej
„Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego "Pomorskie 2020"	
Cel strategiczny I: Nowoczesna gospodarka	Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych: 1.1. Poprawa jakości oraz dostępu do usług publicznych o charakterze społecznym, 1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej, 1.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej, 1.4. Infrastruktura przyjazna środowisku Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2.

	Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki
Cel strategiczny II: Aktywni mieszkańcy	Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia: 2.1. Wzrost aktywności zawodowej, poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, 2.2. Wspieranie i propagowanie rozwoju kultury i integracji społecznej jako podstawy wzrostu tożsamości lokalnej, 2.3. Zwiększenie współpracy zewnętrznej, krajowej i międzynarodowej
Cel strategiczny III: Atrakcyjna przestrzeń	Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną: 3.1. Wsparcie sektora rolnego, 3.2. Wsparcie przedsiębiorczości, 3.3. Wsparcie dla turystyki

9. Plan finansowy

Zasadą finansowania działań zapisanych w „Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” będzie montaż finansowy. Do najważniejszych źródeł finansowych, służących realizacji projektów wskazanych w programie zaliczyć należy:

- budżet Gminy Linia,
- krajowe programy i Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 i Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Każde z działań realizowanych przy współudziale funduszy zewnętrznych, wymaga zapewnienia przez gminę wkładu własnego, dlatego też Gmina Linia powinna przeznaczyć dostępne środki inwestycyjne samorządu gminnego na zapewnienie współfinansowania projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej. Nadmienić należy, że alternatywą dla realizacji wielu działań służących rozwojowi gminy jest zaangażowanie środki finansowych podmiotów prywatnych na przykład w oparciu o formułę współpracy partnerstwa publiczno-prywatnego. Gmina Linia, zobowiązuje się przeznaczać corocznie w swoim budżecie środki służące finansowaniu wskazanych projektów. Zakres i wielkość finansowania określane będą w uchwałach budżetowych.

Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie programów dotacyjnych na lata 2014-2020. Korzystanie z dotacji poszczególnych priorytetów, określają regulaminy konkursowe.

Tabela 22: Wykaz programów dotacyjnych w ramach programowania 2014-2020.

Lp.	Nazwa programu	Instytucja Zarządzająca	Wybrane Priorytety
1.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Oś priorytetowa 1. Komercjalizacja wiedzy Oś priorytetowa 2. Przedsiębiorstwa Oś priorytetowa 3. Edukacja Oś priorytetowa 4. Kształcenie zawodowe Oś priorytetowa 5. Zatrudnienie Oś priorytetowa 6. Integracja Oś priorytetowa 7. Zdrowie Oś priorytetowa 8. Konwersja Oś priorytetowa 9. Mobilność Oś priorytetowa 10. Energia Oś priorytetowa 11. Środowisko

2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020)	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	- Transfer wiedzy i działalność informacyjna - Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw - Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych - Inwestycje w środki trwałe - Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000 - Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN - Modernizacja gospodarstw rolnych - Przetwórstwo i marketing produktów rolnych - Scalanie gruntów - Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych - Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej - Premie dla młodych rolników - Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej - Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa - Restrukturyzacja małych gospodarstw - Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich - Budowa lub modernizacja dróg lokalnych - Gospodarka wodno-ściekowa - Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej - Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów - Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego - Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów - Tworzenie grup i organizacji producentów - Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne - Rolnictwo ekologiczne - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami - Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.
3.	Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich (m.in. wsparcie na rzecz zintegrowanego rozwoju lokalnego)
4.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER 2014-2020)	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, szereg Instytucji Pośredniczących, m.in. Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej czy Wojewódzki Urząd Pracy	Oś I Osoby młode na rynku pracy Wsparcie ludzi młodych, do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET) poprzez pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, szkolenia i egzaminy, staże, praktyki, subsydiowane zatrudnienie, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w zakresie mobilności międzysektorowej i geograficznej. Integralną częścią działań wspierających osoby młode jest Inicjatywa dla młodych. Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Poprawa efektywności wybranych polityk publicznych kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych

			programów reform (np. modernizacja instytucji rynku pracy, rozwój polityki edukacyjnej, poprawa jakości działań skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym). Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Rozwój szkolnictwa wyższego (np. zapewnienie kształcenia odpowiadającego potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa, podniesienie jakości studiów doktoranckich, zwiększenie otwartości i mobilności międzynarodowej, poprawa jakości dydaktyki i systemów zarządzania kształceniem). Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych w ramach polityk publicznych, wzmocnienie potencjału rozwojowego osób i instytucji z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej, rozwój współpracy polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi. Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia Przeciwdziałanie dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych (głównie poprzez działania profilaktyczne), wspieranie systemu kształcenia zawodowego, przeddyplomowego i podyplomowego kadr medycznych, poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej. Oś VI Pomoc techniczna.
5.	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, 2014-2020	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Oś priorytetowa I WSPARCIE PROWADZENIA PRAC B+R PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA Projekty B+R przedsiębiorstw, prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych, sektorowe programy B+R. Oś priorytetowa II WSPARCIE OTOCZENIA I POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORSTW DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI B+R+I Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii, proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw Oś priorytetowa III WSPARCIE INNOWACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R, wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw. Oś priorytetowa IV ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU NAUKOWO-BADAWCZEGO Rozwój kadr B+R w projektach zespołowych prowadzonych przez uczonych z całego świata w jednostkach naukowych lub przedsiębiorstwach pracujących w najbardziej innowacyjnych obszarach, z udziałem partnera zagranicznego, realizacja projektów badawczych w jednostkach naukowych lub przedsiębiorstwach w Polsce, rozwój kadr B+R, rozwój umiejętności w zakresie zarządzania badaniami naukowymi, współpracy z przedsiębiorstwami lub w zakresie najnowszych osiągnięć naukowych oraz komercjalizacji wyników prac B+R, podnoszenie kwalifikacji kadr przedsiębiorstw poprzez wsparcie realizowanych przez nich projektów badawczych oraz ich staży w jednostkach naukowych.

6.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Oś priorytetowa 1 Zmniejszenie emisyjności gospodarki Wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii (OZE); poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym; promowanie strategii niskoemisyjnych; rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji. Oś priorytetowa 2 Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Rozwój infrastruktury środowiskowej; dostosowanie do zmian klimatu; ochrona i zahamowanie spadku różnorodności biologicznej; poprawa jakości środowiska miejskiego. Oś priorytetowa 3 Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego Rozwój drogowej infrastruktury w sieci TEN-T; poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego; poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym; transport intermodalny, morski i śródlądowy. Oś priorytetowa 4 Infrastruktura drogowa dla miast Poprawa dostępności miast i przepustowości infrastruktury drogowej (rozwój infrastruktury drogowej w miastach i tras wylotowych z miast, budowa obwodnic). Oś priorytetowa 5 Rozwój transportu kolejowego w Polsce rozwój kolei w TEN-T, poza siecią i kolei miejskich. Oś priorytetowa 6 Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach Infrastruktura i tabor dla publicznego transportu zbiorowego w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych. Oś priorytetowa 7 Poprawa bezpieczeństwa energetycznego Rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu ziemnego i energii elektrycznej; budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego; rozbudowa terminala LNG. Oś priorytetowa 8 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, szkół artystycznych. Oś priorytetowa 9 Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia wsparcie infrastruktury systemu państwowego ratownictwa medycznego; wsparcie infrastruktury szpitali ponadregionalnych i współpracujących z nimi jednostek diagnostycznych w zakresie chorób „aktywności zawodowej” i opieki nad matką i dzieckiem. Oś priorytetowa 10 pomoc techniczna.
7.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (Instytucja Pośrednicząca)	Oś priorytetowa I Powszechny dostęp do szybkiego internetu Oś priorytetowa II E-administracja i otwarty rząd - podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych poprzez: uporządkowanie rejestrów publicznych oraz zapewnienie ich interoperacyjności, optymalizację wykorzystania infrastruktury dzięki zastosowaniu technologii chmury obliczeniowej, zapewnienie bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych. Oś priorytetowa III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa - E-integracja i e-aktywizacja na rzecz zwiększenia aktywności oraz jakości korzystania z internetu.

Ponad to do dyspozycji Gminy Linia pozostają:

- środki budżetu państwa, m.in. z programów ministerialnych (np. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Sportu i Turystyki czy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego) finansujące, m.in. projekty z zakresu: infrastruktury drogowej, bezpieczeństwa, sportu, kultury czy edukacji,
- środki Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości na działania rozwojowe dla firm,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)
- środki pochodzące z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w ramach których wydzielono obszary wsparcia, takich jak: ochrona środowiska, dziedzictwo kulturowe, zdrowie, wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego, godna praca i dialog trójstronny, a także współpraca samorządów w zakresie rozwoju regionów,
- Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (tzw. Fundusz Szwajcarski), wspierający następujące obszary: środowisko i infrastruktura (np. odbudowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury środowiskowej oraz poprawa stanu środowiska czy poprawa publicznych systemów transportowych), sektor prywatny (m.in. poprawa środowiska biznesowego i dostępu do kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) czy rozwój sektora prywatnego i promocja eksportu MŚP), rozwój społeczny i zasobów ludzkich (m.in. ochrona zdrowia czy poprawa opieki społecznej),
- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, które dofinansowują projekty o charakterze pro środowiskowym i ekologicznym w zakresie ochrony powierzchni ziemi, ochrony powietrza i klimatu, ochrony przyrody i krajobrazu,
- środki Banku Gospodarstwa Krajowego,
- środki sektora prywatnego wykorzystujące formę inwestycji o charakterze pozabudżetowym czy partnerstwa publiczno-prywatnego,
- inne, dostępne środki finansujące działania prorozwojowe.

10. Harmonogram realizacji strategii

Wdrażanie „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” odbywać się będzie w określonych ramach czasowych i częściowo pokrywa się z okresem programowania UE na lata 2014-2020, co generuje rozwiązania w zakresie zewnętrznego finansowania projektów. Realizacja strategii zakłada przeprowadzenie trzech etapów:

- etap przygotowawczy – uchwalenie „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” przez Radę Gminy w Lini, określenie harmonogramu realizacji zadań, opracowanie planu finansowanego realizacji strategii, przygotowanie do ewentualnego aplikowania o zewnętrzne środki finansowe, realizacja zadań związanych z promocją strategii,
- etap właściwej realizacji strategii uwzględniający bieżący monitoring – realizacja zadań zaplanowanych w etapie przygotowawczym, monitoring realizacji działań oraz stopnia osiągnięcia celów strategicznych, zaplanowanie realizacji zadań realizujących założenia strategii na kolejne lata, ewaluacja going-on, podejmowanie działań związanych z aktualizacją i modyfikacją dokumentu, realizacja zadań związanych z promocją strategii,

- etap podsumowania i oceny finalnej realizacji strategii – ocena stopnia realizacji celów strategicznych w perspektywie 2015-2022 oraz stopnia spełnienia wizji strategicznej, podjęcie decyzji o aktualizacji zapisów strategii lub wytyczeniu nowej wizji i celów strategicznych.

11. Monitoring

Monitorowanie to zorganizowany sposób obserwacji, zwykle ciągły i długoterminowy. To proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania Strategii Rozwoju obrazujący tempo i jakość realizacji projektów. Celem niniejszego działania jest weryfikacja zgodności realizacji zadań z zatwierdzonymi w dokumencie założeniami. Monitorowanie „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” prowadzone będzie w zakresie rzeczowym i finansowym. Za proces monitorowania i raportowania odpowiadać będą władze Gminy Linia.

Proces wdrażania Strategii jest rozpatrywany na trzech głównych poziomach:

- organizacyjnym,
- merytorycznym,
- społecznym.

Poziom organizacyjny

Monitorowanie efektów rzeczowych zakłada korzystanie ze skwantyfikowanych danych przedstawiających postęp we wdrażaniu Programu, co umożliwi dokonanie oceny osiągnięcia określonych celów.

Monitorowanie rzeczowe opierać się będzie na weryfikacji wskaźników osiągnięć. Pomiar wskaźników odbywać się będzie głównie na poziomie poszczególnych zadań.

Monitorowanie finansowe zakłada kontrolę i weryfikację danych finansowych z realizacji projektów, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków, w oparciu o raporty okresowe wykorzystania zasobów finansowych, w tym w szczególności środków publicznych.

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Linia realizowane będzie z wykorzystaniem struktury organizacyjnej Urzędu Gminy i w oparciu o zakres kompetencji i zadań poszczególnych referatów.

Badanie stopnia osiągania celów Strategii, zostanie oparte na pomiarze wskaźników – realnych i mierzalnych. Zaplanowano zastosowanie metody ewaluacyjno-retrospektywnej. W trakcie ewaluacji śródkresowej przeprowadzone będą badania wskaźników ilościowych i jakościowych na 2015 rok, (jako okres zamknięty). Podczas tego badania zostaną ustalone lub zweryfikowane zostaną wartości wskaźników/mierników za 2018 r., a na tej podstawie postulowane wartości wskaźników/mierników na koniec roku 2022.

Tabela 23: Tabela wskaźników.

Cel strategiczny 1 Wzrost warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez poprawę infrastruktury i zwiększenie dostępu do usług publicznych	• Liczba projektów z zakresu poprawy dostępu do infrastruktury publicznej i do zasobów przyrodniczych i kulturowych; • Wartość projektów z zakresu poprawy dostępu do infrastruktury publicznej i do zasobów przyrodniczych i kulturowych; • Długość zmodernizowanych/wybudowanych dróg na terenie gminy; • Długość zmodernizowanych/wybudowanych odcinków sieci kanalizacyjnej na terenie gminy; • Długość zmodernizowanych/wybudowanych odcinków sieci wodociągowej na terenie gminy; • Ilość zrealizowanych projektów OZE.
Cel strategiczny 2 Wzrost kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Linia	• Odsetek gospodarstw korzystających z pomocy społecznej; • Odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców; • Liczba projektów z zakresu poprawy, jakości kapitału ludzkiego; • Liczba projektów z zakresu działań kulturalnych; • Liczba organizacji pozarządowych, korzystających z projektów edukacyjnych; • Liczba projektów z zakresu integracji społecznej; • Wartość projektów z zakresu poprawy jakości kapitału ludzkiego.
Cel strategiczny 3 Kształtowanie przestrzeni gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie, wspierającego gospodarkę lokalną	• Stopa bezrobocia rejestrowanego; • Liczba nowych przedsiębiorstw; • Liczba nowych miejsc pracy; • Liczba projektów z zakresu wzrostu konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej; • Liczba tworzonych obiektów hotelowych innych niż hotelowe (w tym gospodarstw agroturystycznych).

Analiza wskaźników, bazuje na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego Strategii Rozwoju Gminy Linia, będzie ona przygotowywana na podstawie danych i informacji pochodzących ze:

- statystyki publicznej generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych, dostępnej pod adresem www.stat.gov.pl z uwzględnieniem ewentualnego opóźnienia w zamieszczaniu aktualnych danych statystycznych w Banku Danych Lokalnych,
- statystyki prowadzonej przez samorząd gminny generowanej i gromadzonej przez poszczególne wydziały i referaty Urzędu Gminy Linia oraz jednostki gminne, zobowiązane do terminowego przekazywania danych i informacji,
- statystyki prowadzonej przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd powiatowy, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem operacyjnym.

Należy zaznaczyć, że przy określaniu mierników postępu realizacji celów Strategii Rozwoju, przyjęto zasadę ograniczonej liczby mierników monitorowania dla każdego z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Przy ich weryfikacji kierowano się również adekwatnością dostępu do określonego typu danych.

Okres cyklicznych raportów zakłada, że do dnia 30 stycznia każdego roku kalendarzowego zespół osób, właściwy do spraw wdrażania strategii w Urzędzie Gminy Linia przysyłać będzie do pozostałych pracowników Urzędu Gminy w Lini oraz partnerów realizujących Strategię, raport monitoringowy. Minimalny zakres raportu obejmuje: podjęte/realizowane działania i projekty, a także plany i przewidywania co do działań, podejmowanych w danym roku kalendarzowym. Na podstawie zebranych danych przygotowany zostanie raport z realizacji Strategii. Raport każdorazowo przekazywany będzie Wójtowi Gminy Linia w celu zapoznania się z jego treścią i akceptacją dokumentu. Po akceptacji projekt raportu przekazywany będzie Radzie Gminy, a następnie upubliczniany za pomocą portalu Gminy.

Tabela 24: Schemat odpowiedzialności podczas procesu monitoringu.

Rada Gminy	Wójt Gminy	Referaty, jednostki organizacyjne
- Opiniowanie wniosku Wójta o aktualizację Strategii Rozwoju Gminy Linia - Uchwała dot. aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 - Przyjmowanie informacji o wynikach monitorowania	- Zatwierdzanie i nadzór procesu monitorowania Strategii - Opiniowanie wniosków płynących z procesu monitorowania - Przedstawianie mieszkańcom i Radzie Gminy informacji na temat monitorowania Strategii - Wnioskowanie do Rady Gminy o aktualizację Strategii - Wyznaczanie jednostek organizacyjnych do realizacji zadań ujętych w Strategii i ich monitoring	- Realizacja zadań ujętych w Strategii, - Realizacja zadań ujętych w innych dokumentach rozwojowych (Wieloletnim Planie Finansowym, budżecie Gminy i innych) - Bieżący monitoring stanu wdrażania realizowanych zadań - Informowanie Wójta o stanie wdrażania zadań, (w przypadku zaistnienia konieczności - wniosku do Wójta o aktualizację Strategii)

Poziom merytoryczny

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie realizacji celów zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Linia, a także przegląd i aktualizację jej zapisów. W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących, osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe). Strategia Rozwoju Gminy Linia będzie realizowana w latach 2015-2022, co częściowo pokrywa się z okresem programowania UE 2014-2020.

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Radzie Gminy, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Monitoring i aktualizacja będzie dokonywana według następującego schematu działania:

1. Zadania związane z monitoringiem i aktualizacją Strategii powierza się Wójtowi Gminy Linia;
2. Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Rady Gminy w zakresie ewaluacji i aktualizacji Strategii powierza się Przewodniczącemu Rady, na wniosek Wójta Linia;
3. Celem posiedzeń jest opracowanie przez zespół powołanych do tego osób corocznego raportu z realizacji kierunków interwencji oraz analizy wskaźnikowej realizacji celów Strategii za dany okres sprawozdawczy i przedstawienie go Wójtowi Gminy Linia.
4. Zakres raportu z realizacji kierunków interwencji obejmuje: skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków interwencji, skrótowe przedstawienie ewentualnych trudności realizacyjnych dla poszczególnych kierunków interwencji, z uwzględnieniem proponowanych działań

naprawczych, określenia wielkości środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków interwencji w badanym okresie, analizie wskaźnikowej celów strategii.

5. Raporty z realizacji kierunków interwencji oraz analizy wskaźnikowe realizacji celów Strategii w badanym okresie, będą przedstawiane Radzie Gminy i podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

6. Przewodniczący Rady, na wniosek Wójta Gminy Linia, może zaprosić do prac Rady w zakresie monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii przedstawicieli innych instytucji. Przewodniczący Rady, na wniosek Burmistrza Gminy i Miasta Miechów, może zwołać dodatkowe posiedzenia ewaluacyjne i aktualizujące.

7. Rada Gminy na posiedzeniu ewaluacyjnym i aktualizującym dokonuje oceny realizacji celów Strategii, identyfikacji problemów, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wyznaczonych celów, opracowania propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów i przedstawia propozycje zmian Wójtowi Gminy Linia, który podejmuje decyzję o ich ewentualnym uwzględnieniu w Strategii.

8. Prace Rady Gminy na specjalnym posiedzeniu ewaluacyjnym i aktualizującym są protokołowane. Efektem posiedzeń jest sprawozdanie z posiedzeń Rady przygotowywane przez Biuro Rady.

Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów lokalnych i zewnętrznych dla realizacji zadań zapisanych w niniejszym dokumencie. Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

- Radni, pracownicy Urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych;
- Posłowie i senatorowie reprezentujący w Parlamencie region oraz radni Sejmiku Wojewódzkiego, związani z regionem;
- Sektor prywatny, czyli przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe;
- Sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe;
- Wyższe uczelnie z terenu regionu;
- Organizacje pozarządowe z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy.

Upowszechnienie zapisów Strategii wśród mieszkańców Gminy Linia ma na celu stałe informowanie o wdrażaniu Strategii Rozwoju, zaproszenie do aktywnej współpracy w zakresie realizacji zapisów ww. dokumentu, prezentację lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego, celów i kierunków rozwoju Gminy Linia w najbliższych latach oraz objaśnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze Strategii Rozwoju.

W celu upowszechnienia treści Strategii realizowane będą następujące działania:

- opracowanie krótkiego materiału informacyjnego przybliżającego mieszkańcom treść Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 i umieszczenie go na stronie internetowej Gminy Linia,
- umieszczenie do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) materiału przybliżającego zainteresowanym Strategię,

- dostęp do wydrukowanego dokumentu poprzez przekazanie bibliotekom oraz szkołom z terenu gminy wydrukowanego egzemplarza tekstu Strategii Gminy Linia na lata 2015-2022.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 jest również otoczenie jednostki, czyli sąsiednie gminy, Zarząd Powiatu Wejherowskiego, Starosta Wejherowski, Zarząd Województwa Pomorskiego, Wojewoda Pomorski, organizacje samorządu gospodarczego o zasięgu ponadlokalnym, organizacje rządowe, samorządowe i pozarządowe o zasięgu regionalnym i krajowym, potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w gminie, partnerzy zagraniczni sektora publicznego i prywatnego.

12. Ewaluacja

Ewaluacja - to zbiór działań badawczych mających na celu ocenę skuteczności interwencji publicznej. Ewaluacja dotyczy głównie sektora publicznego ponieważ działania podejmowane przez administrację publiczną nie mogą być oceniane wyłącznie z perspektywy osiągniętego zysku. Kryteria oceny wartości programów publicznych są zróżnicowane i zależne od wielu czynników, w tym od dominujących przekonań czy aktualnych potrzeb społeczności. Powinny one uwzględniać efekty i rezultaty działań, ale także szerszy kontekst społecznego oddziaływania interwencji publicznej. Ewaluacja to procedura, system, badanie umożliwiające dostarczenie kryteriów, metod i środków do oceny racjonalności działań publicznych.

Celami ewaluacji jest określenie stanu znajomości Strategii wśród mieszkańców, sposobu jej wdrożenia i wpływu na długotrwałe procesy występujące w Gminie Linia.

Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską ewaluacja opiera się na pięciu kryteriach ewaluacyjnych:

- trafność (relevance),
- skuteczność (effectiveness),
- wydajność (efficiency),
- użyteczności (utility) oraz trwałości (sustainability).

Najważniejszymi elementami ewaluacji są:

- analityczny i systematyczny proces oceny,
- przedmiotem ewaluacji jest program, projekt, polityka, a przede wszystkim rezultaty i produkty, efekty oraz oddziaływanie interwencji społecznej,
- cel ewaluacji to określenie adekwatności, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości interwencji publicznej,
- efekty ewaluacji powinny być przydatne w procesie podejmowania decyzji oraz służyć całej instytucji w procesie uczenia.

Ze względu na moment przeprowadzania badania ewaluację dzielimy na:

- ewaluacja ex-ante – badanie realizowane w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektów,
- ewaluacja on-going - badanie w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są korekty,
- ewaluacja ex-post – badanie po zakończeniu wdrożenia – jest to ewaluacja sensu stricto.

Planowane są następujące okresy realizacji ewaluacji dla potrzeb weryfikacji i monitoringu wdrażania „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022”:

- 2015 – ewaluacja początkowa,
- 2018 – ewaluacja śródkresowa,
- 2022 – ewaluacja końcowa sensu stricto.

Prawidłowo przeprowadzona ewaluacja realizacji strategii odpowie na następujące pytania:

- Czy cele wskazane w strategii są zgodne z istniejącymi potrzebami?
- Czy społeczność lokalna identyfikuje się z założeniami strategii?
- Czy osiągnięto to, co zostało zaplanowane?
- Czy efekty działań są trwałe i długookresowe?
- Czy zrealizowano wizję rozwoju gminy określoną w strategii?

W trakcie przeprowadzania procesu ewaluacji będzie zapewniony stały dostęp mieszkańców, poprzez umieszczanie stosownych informacji na oficjalnym portalu internetowym gminy Miastko.

13. Promocja

Działania promocyjne dotyczące „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miastko na lata 2015-2025” są integralnym elementem systemu wdrażania strategii i mają na celu:

- poinformowanie mieszkańców Gminy Linia i podmiotów zainteresowanych o rozpoczęciu procesu wdrażania założeń strategii,
- zyskanie poparcia adresatów działań zaplanowanych w strategii,
- włączenie adresatów w proces realizacji założeń strategii,
- stworzenie platformy komunikacyjnej pomiędzy samorządem Gminy Linia a przedstawicielami różnych grup interesariuszy na rzecz sprawnej realizacji strategii,
- zaangażowanie społeczności lokalnej Gminy Linia w działania samorządu lokalnego.

Promocja strategii zakłada wykorzystanie następujących narzędzi informacyjnych:

- spotkania ze społecznością lokalną,
- spotkania z udziałem ekspertów,
- spotkania zespołów projektowych, komisje i sesje Rady Gminy w Lini,
- oficjalna strona internetowa Gminy Linia.

W wyniku realizacji działań promocyjnych zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- wzrost znajomości „Strategii Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022” wśród mieszkańców gminy,
- wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania wdrożeniowe,
- wzrost zaangażowania i poparcia ze strony interesariuszy i grup oddziaływania.

Podsumowanie

Zrównoważony rozwój to proces zmian, w którym wykorzystanie zasobów naturalnych, kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zmiany instytucjonalne dokonują się w odniesieniu do potrzeb obecnego pokolenia bez uszczerbku dla możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych generacji. Strategia rozwoju gminy Linia na lata 2015-2022 to kluczowy dokument strategiczny, określający cele i kierunki interwencji polityki zrównoważonego rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy. Harmonijny rozwój równoważy szanse w dostępie do dóbr i usług wszystkim grupom społecznym bez względu na status społeczny, czy materialny oraz pochodzenie oraz wyrównuje różnice rozwojowe między poszczególnymi sołectwami w gminie.

Strategia rozwoju gminy jest więc planem działania, którego celem jest generowanie pozytywnych zmian poprzez:

- określenie koncepcji rozwoju ze wskazaniem sposobu jej realizacji,
- wybór konkretnych, najważniejszych celów,
- rezygnację z celów i działań, które chce się osiągnąć, ale warunki na to nie pozwalają,
- wykorzystaniem potencjału i walorów podmiotu,
- budową pozycji podmiotu konkurencyjnej wobec innych jednostek samorządowych.

Koncepcja rozwojowa Gminy Linia realizowana będzie w latach 2015-2022, a jej wdrażanie jest odpowiedzią na zidentyfikowane problemy oraz zdiagnozowane potrzeby rozwojowe gminy, która w niewystarczającym stopniu wykorzystuje swój potencjał. Plan strategiczny określony w dokumencie ma na celu likwidację lub maksymalną minimalizację negatywnych zjawisk i ukierunkowanie działań gminy na rozwój w zakresie turystyki (w tym agroturystyki), w oparciu o jej realny i mierzalny potencjał.

Wskazany kierunek rozwoju Gminy Linia znajduje swoje uzasadnienie w atutach gminy, czyli: atrakcyjnym położeniu geograficznym i walorach krajobrazowych (lasy, jeziora, dolina Łeby), zadowalającej infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej (stadion, siłownia zewnętrzna, sale gimnastyczne, ścieżki rowerowe, szlaki piesze, boiska wielofunkcyjne, place zabaw, wypożyczalnia sprzętu wodnego w Potęgowie, strzeżone miejsce do kąpieli w Strzeczcu). Te mocne strony sprzyjają koncepcji rozwoju gminy powinien generować rozwój działalności turystycznej i okołoturystycznej ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego tego obszaru. Bogata kultura i tradycja kaszubska pozwalają na kreację produktu lokalnego, organizację imprez i wydarzeń artystycznych promujących gminę i jej wartości historyczno-kulturowe.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Linia powinna stać się istotnym czynnikiem rozwoju gminy maksymalnie aktywizującym społeczność lokalną w zakresie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju Gminy Linia, a działania w niej zawarte powinny stanowić wyzwanie dla całej społeczności lokalnej.

Spis tabel

Tabela 1: Poziom zwodociągowania i skanalizowania Gminy Linia w ujęciu kraju, źródło Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.	8
Tabela 2: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze Regon w 2013 r., źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.	11
Tabela 3: Struktura działalności gospodarczej w Gminie Linia stan na dzień 31.12.2014r. z podziałem na sektory.....	12
Tabela 4: Średnia wielkość gospodarstw rolnych w Gminie Linia.....	13
Tabela 5: Struktura ziemiopłodów zbożowych w gospodarstwach indywidualnych w Gminie Linia w 2014 r., opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Gminy Linia.....	14
Tabela 6: Demografia w gminach powiatu wejherowskiego, źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.	17
Tabela 7: Przyrost naturalny w gminie Linia w latach 2013 – I-II kwartał 2015, opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.....	19
Tabela 8: Struktura demograficzna na terenie Gminy Linia (II kwartał 2015r.), opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.	20
Tabela 9: Wybrane dane porównawcze o rynku pracy w Powiecie Wejherowskim i w Gminie Linia w 2013 r., opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.....	24
Tabela 10: Struktura bezrobocia w Gminie Linia w 2014 roku, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.	25
Tabela 11: Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie Linia w 2014 roku w ujęciu liczbowym, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.....	25
Tabela 12: Wykaz organizacji pozarządowych na terenie Gminy Linia.....	29
Tabela 13: Analiza TOWS/SWOT – obszar gospodarka.....	33
Tabela 14: Analiza TOWS/SWOT – obszar infrastruktura.	34
Tabela 15: Analiza TOWS/SWOT – obszar kapitał ludzki.....	35
Tabela 16: Matryca logiczna.....	36
Tabela 17: Warianty rozwoju Gminy Linia.	42
Tabela 18: Plan operacyjny dla celu strategicznego 1.....	47
Tabela 19: Plan operacyjny dla celu strategicznego 2.....	48

Tabela 20: Plan operacyjny dla celu strategicznego 3.....	49
Tabela 21: Relacje pomiędzy Strategią Rozwoju Gminy Linia na lata 2015-2022 a dokumentami wyższego rzędu.....	51
Tabela 25: Wykaz programów dotacyjnych w ramach programowania 2014-2020.....	55
Tabela 26: Tabela wskaźników.....	61
Tabela 27: Schemat odpowiedzialności podczas procesu monitoringu.....	62

Spis ilustracji

Ilustracja 1: Etapy prac nad dokumentem.....	5
Ilustracja 2: Lokalizacja Gminy Linia na tle powiatu wejherowskiego, źródło: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:POL_gmina_Linia_locator_map.svg	6
Ilustracja 3: Lokalizacja Gminy Linia w kontekście gmin sąsiadujących, źródło: http://mapa.targeo.pl	7
Ilustracja 4: Podmioty gospodarcze w Gminie Linia stan na dzień 31.12.2013r. z podziałem na sektory. .	12
Ilustracja 5: Struktura gruntów Gminy Linia.....	13
Ilustracja 6: Mapa turystyczna gminy Linia, źródło: http://www.gminalinia.com.pl	16
Ilustracja 7: Gęstość zaludnienia (os./km ²) gmin w powiecie wejherowskim, opracowanie własne na podstawie danych GUS.....	18
Ilustracja 8: Liczba ludności w Gminie Linia w latach 2004-2014, opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz informacji wewnętrznych z Gminy Linia.	18
Ilustracja 9: Grupy ekonomiczne w gminie Linia w latach 2000-2014, opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.	19
Ilustracja 10: Struktura demograficzna z podziałem na mężczyzn i kobiety na terenie Gminy Linia (II kwartał 2015r.), opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Lini.	20
Ilustracja 11: Wskaźnik skolaryzacji – porównanie Gminy Linia z krajem, województwem i powiatem.	21
Ilustracja 12: Liczbę uczniów w poszczególnych placówkach w Gminie Linia w latach 2012-2015, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Gminy Linia.	22
Ilustracja 13: Liczba uczniów w latach 2012-2015 w Gminie Linia.....	23
Ilustracja 14: Poziom bezrobocia w Gminie Linia w 2013r. – wykres porównawczy, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.....	24
Ilustracja 15: Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Gminie Linia w 2014 roku, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.....	26

Ilustracja 16: Wskaźnik mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – wykres porównawczy, źródło GUS, stan na dzień 31.12.2013r.	28
Ilustracja 17: Kaszuby według Bernarda Sychty jako obszar dialektów kaszubskich.	30
Ilustracja 18: Struktura przyczynowo-skutkowa opracowania rdzenia strategii dotyczącej określenia spójnej wizji rozwoju Gminy Linia.	46